

PHONG HÓA

RA NGÀY THỨ SÁU

26 Juillet

DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN XUÂN MAI

DIRECTEUR NGUYỄN TƯƠNG TÂM

ADMINISTRATEUR
PHAM HUU NHINH

ÂU HÓA DÂN QUÈ

QUAN NIỆM MỚI

II

Kỳ trước, tôi có bàn: đối với cuộc đời mới, dân què phải có một quan niệm mới.

Nhưng có một quan niệm mới, còn dẽ.

Thực hiện được quan niệm mới của mình mới khó. Sự khó khăn đó có nhiều có:

1. **Thuyết điệu hòa.** — Đã bao lâu nay, cái thuyết điệu hòa mới, cũ làm cho ta không tiến được một bước.

Thả cũ hẵn hay mới hẵn thì còn thấy mình lùi hay mình tiến. Thấy mình lùi mãi thì sợ mà sẽ phải bỏ cũ. Chứ điệu hòa thì lùi không ra lùi, tiến không ra tiến. Ngày mệt mỏi rã rời mà nhìn trước, nhìn sau, do dự chẳng biết nên theo đường nào.

Vì thè mà có một quan niệm mới thích hợp với đời mới, ta còn sợ cái quan niệm ấy của ta trái với một vài tín ngưỡng đáng kính. Ta trù trừ muốn thay đổi, châm chước, chọn lọc.

Thì giờ do dự là thì giờ mất đi vô ích.

Ta phải biết ở đời không có cái gì hoàn toàn. Cuộc đời mới tất phải có khuyết điểm. Ta muốn mới thì phải chịu những cái khuyết điểm đó. Chẳng bao giờ có thè chỉ chọn cái hay mà theo, còn cái dở vứt đi được.

Ta cứ theo mới rồi luật đào thải của tạo hóa, sẽ làm cho cái dở tự nhiên biến pi.

Ở đời này, điệu hòa là do dự, do dự là lùi. Lùi là chết.

2. **Lãnh đạm và nhunh nhược.** — Minh vẫn biết đối với cuộc đời mới cần phải có quan niệm mới. Song vì có tính lãnh đạm, mình chỉ biết mà không truyền bá trong dân hay trong nhà nữa.

Có người ngõi tiếp truyện các ông kỳ mục chỉ mỉm cười mà nghe bọn họ phô bầy những ý tưởng dốt nát của họ. Vẫn biết họ giàn guốc, cứng cỏi, nhưng

(Xem tiếp trang nhì)

Thi sĩ. — Ngồi một mình ta vẫn vui trống
Ngọn gió thu đưa... va...

THI HẬU

mù xuồng sông!

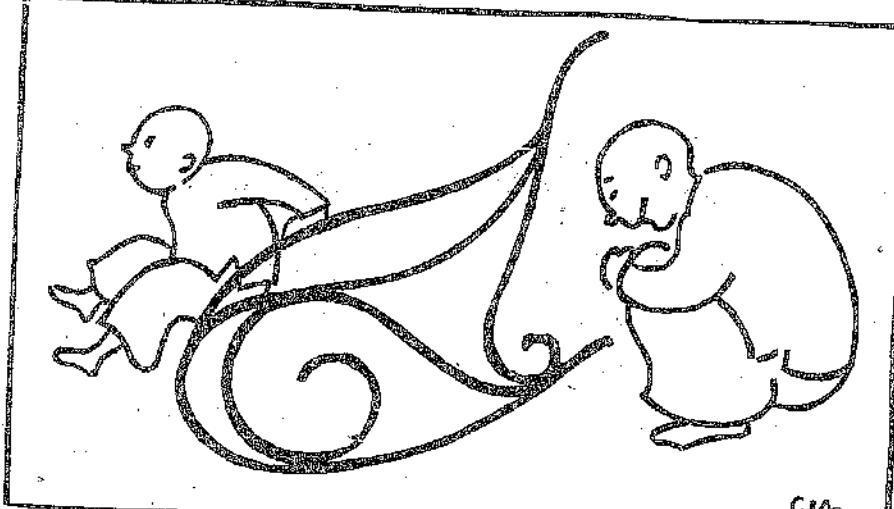
KỲ SAU 3 AOUT SẼ RA SỐ ĐẶC BIỆT

SÓNG LAM, CÁT TRẮNG

20 TRANG

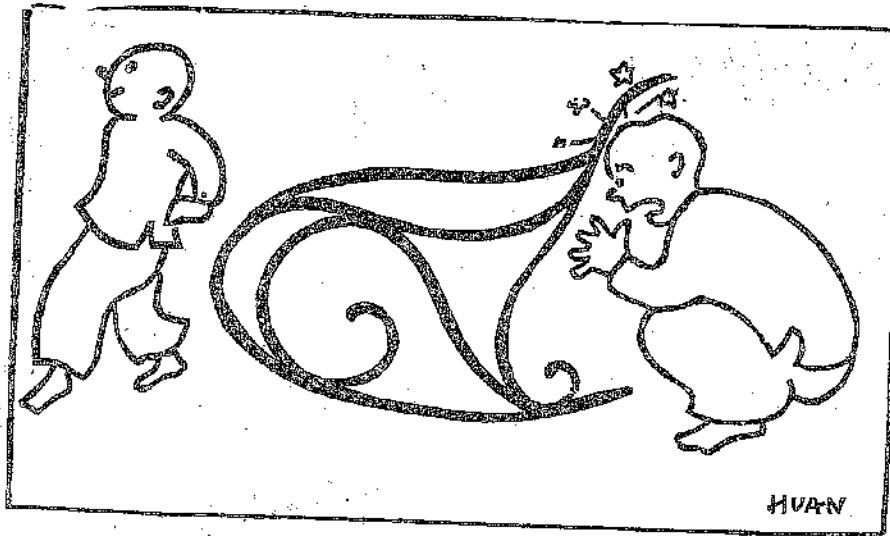
Có kèm phụ bản in 5 màu của Nguyễn - cát - Tường.
MỐI SỐ: 12 xu

Những số đặc biệt của Phong Hóa (số Nam-Giao, số Hội-chợ, số Trung-thu, hai số về Nghị-viện và 2 số Tết) vẫn được các bạn hoan nghênh. Sự hoan nghênh ấy làm cho chúng tôi vui lòng cố sức để mỗi ngày mới tiến và lúc nào cũng cố tìm cái mới để làm cho tờ báo thân của các bạn bao giờ cũng có vẻ hoạt động, có vẻ sống.

GIA

Bố - Ư tim... ủ tim... ủ... ủ...

HUAN

QUAN NIỆM MỚI

(Tiếp trang nhất)

phải cài lý với họ, phải cỗ nhồi vào óc họ cái quan niệm mới kia về cuộc đời mới.

Lại ở trong nhà. Cha mẹ lầm. Người con vì lấy lẽ ở hết đạo một người con có hiếu, yên lặng đê cha mẹ cứ theo mãi những lẽ nghĩ cỗ chẳng hợp thời nã.

Sau hết, có người vì nhu nhược mà bị hoán cảnh kéo vào trong thói lè cỗ hủ. Tôi có một người bạn trước kia theo học trường Trung học tây. Lúc đó, tư tưởng anh ta mới lầm, mà anh ta lại rất tha thiết với vấn đề cải cách dân quê.

Một hôm, tôi về thăm anh ta ở làng T. N. Anh ta làm chánh hội, Tôi đã mừng cho làng T.N. sẽ nhớ ở tái bạn tôi mà tiền.

Nhưng không, bạn tôi đã theo người làng mà lui rồi. Cái quan niệm mới đổi với cuộc đời này không còn có một mảy may

ở trong óc anh ta nữa, mà anh cũng té, cũng lẽ, cũng ăn, cũng uống như mọi người.

Nhưng có kè trên làm cho dân ta bị bao bọc, giam hãm mãi trong lũy tre xanh, không người dạy, không người giắt.

Ta theo mới mà dân quê vẫn khờ khờ níu lấy cái cũ, thời chỉ dào sâu thêm mãi cái hảo cách biệt bọn tri thức với bọn vô học.

Phải kéo bọn họ lại gần ta, nếu ta không muốn lùi tới xuống bậc họ.

Mà muốn thế thì phải làm sao bọn họ.

Muốn họ có tiền thừa thãi và rảnh thời giờ mà học thì phải làm cho họ bỏ hủ tục ăn uống, thói tranh ngôi thứ công danh.

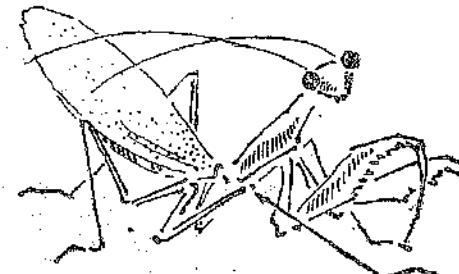
Nghĩa là họ phải bỏ cái quan niệm cỗ hủ, khốn nạn về hương đảng của họ đi.

Mà theo cái quan niệm mới của người Âu.

Nhi-Linh

Voulez-vous qu'on vous offre à titre gracieux une Collection complète de luxe et un abonnement d'un an à L'A. J. S. (Année scolaire 1934-35) ?
PARTICIPEZ AU PETIT CONCOURS AMUSANT DE L'A. J. S.
Ce petit concours comporte deux questions:
1. — Faites une très courte phrase (avec sujet, verbe et complément) renfermant le moins de lettres possibles.
2. — Faites une très longue phrase renfermant le plus de lettres possibles.
Ce petit concours est doté de trente prix. Tous les renseignements détaillés sont donnés dans l'A. J. S. N° 91 qui paraîtra le 11 Juillet 1934.

L'AMI DE LA JEUNESSE STUDIEUSE
Bulletin scolaire publié par une réunion de professeurs licenciés et de professeurs diplômés de l'Ecole Supérieure de Pédagogie
à l'usage des élèves du Cours Supérieur et des élèves de l'enseignement primaire supérieur
Abonnement : Un an. 1\$80 Le numéro. 0\$05
Direction 12 Avenue Beauchamp HANOI Directeur BÙI-CẨM-CHƯƠNG

TƯ

Chấm câu...

TUỐC HẾT, TÔI HÃY KHUYÊN ÔNG KHI ĐỊNH CÔNG KÍCH BÀI NÀO, NÊN ĐỌC BÀI ẤY CHO CẦU THẬN, NẾU KHÔNG THÌ « TÙNG BÊ » VÀO CHỖ SAI LÀM LUÔN LUÔN.

Ông trách tôi những gì?

1. Bảo câu « thè giả » như tư phủ, bắt xá trú dạ » là tầm thường.

2. Dịch câu ấy không đủ lô-dich và vâ dâ « sa lạc vào chỗ sai lầm » (« tùng bê » dans l'erreur).

Ông Nguyễn-trọng-Thuật « tùng bê » vào chỗ lầm... lầm bùn.

Ông bảo rằng « tôi muốn trưng cầu của Không-tử đó là tầm thường, trước khi dịch, bịa thêm vào hai chữ « buột mồm » mà nói: Phu-tử buột mồm mà than rằng: « thè giả » như tư phủ, bắt xá trú dạ ».

Áy thế là tôi bịa.

Nhưng, trong bài của tôi, tôi nói: « hôm nọ tôi lên cầu sông Cái hóng mát, nhận ngắm giòng nước chảy lại nhớ đến đức Không ngày xưa, buột mồm mà than rằng. . . . »

Câu như vậy mà ông Thuật đòi chối cái giặc phẩy của tôi đi, thành ra câu: « hôm nọ tôi lên cầu sông Cái hóng mát, nhận ngắm giòng nước chảy, lại nhớ đến đức Không ngày xưa buột mồm mà than rằng. . . . »

Tôi nhớ ngày xưa đi học, thầy giáo có kè cho nghe một câu truyện lý thú. Một ông thanh tra đi với một ông xã trưởng vào thăm một lớp học. Ông xã trưởng bảo không cần chấm câu và có nói vung ông thanh tra, bảo ông đốt như lửa. Ông thanh tra liền viết lên bảng câu: Le maire dit: l'inspecteur, est un âne (ông xã bảo: ông thanh tra là một con lừa). Học trò và ông xã xứng xốt. Ông thanh tra liền chữa: Le maire, dit l'inspecteur, est un âne (ông xã, ông thanh tra bảo thế, là một con lừa). Rồi ông ta quay lại bảo ông xã: đó, sự chấm câu quan hệ là hể.

Tôi cũng bắt chước ông thanh tra nêu khuyên ông Thuật: đó, sự chấm câu quan hệ là thế.

NHỒ ĐÈN LỚN

Vậy không phải là tôi bắt chước đức Khổng buột mồm, mà chính ông Thuật bắt chước đức Khổng buột mồm đấy. Tôi có ở cùng thời với đức Khổng đâu mà biết đức Khổng buột mồm thoát ra câu ấy được, họa chặng chỉ có đức Khổng biết mà thôi. Hay là ông Thuật chịu khó xuống âm-phủ hỏi đức Khổng vậy. Tôi mong lắm.

Traduttore, traditore (dịch, tức là sai lầm : « tùng bê » dans l'erreur).

Tôi dịch câu : « *thệ giả* như tư phu, bắt xả trú dã » ra câu : « *dêm ngày cứ chầy luộn* như thế mãi ». Ông Thuật bảo phải dịch « *những việc đang di qua đêm ngày, đêm không ngoi như giòng nước chầy này chẳng?* » mới đúng.

Vậy ra, theo ông Nguyễn-trọng-Thuật, tôi « *buột mồm* thực, lẩn thẩn quá, không đủ lò-dịch một tí nào », chưa hiểu hết nghĩa đã hấp tấp công bố lên báo, khinh cǎ chán lý, khinh cǎ thiên hạ hậu thế ở cõi Á-dông này».

Đối với biếu riu của nhà nho tương lai Nguyễn-trọng-Thuật, tôi còn biết ăn làm sao, nói làm sao bây giờ!

Ông Thuật lại tiếp luôn một búa nữa :

« Nên bảo rằng cứ chầy luộn như thế mãi, thì sao lại không nói « *những sự đang qua như nước chầy như thế* » thì còn ai hiểu là truyện gì. » Ấy thế mà tôi phải hiểu ra ý Phu-tử mượn giòng sông mà ví với sự biến đổi của vạn vật thì, thật là, tôi đã « *tùng bê* » vào chỗ sai lầm.

Nhưng, sự thực, tôi không « *tùng bê* » vào đâu cả. Tôi còn nhớ cái cụ Heraclite của ông N. T. Thuật có câu : « Người ta không bao giờ tắm cùng một con sông » (on ne se baigne jamais dans un même fleuve). Vậy mà xưa nay, các nhà triết lý, trong số đó có cả ông Huxley của ông Nguyễn-trọng-Thuật, vẫn hiểu ra nghĩa bóng là tri não con người ta cũng hình như con sông, mỗi lúc một khác, không lúc nào giống lúc nào. Nhưng, theo ông Thuật, thì họ « *tùng bê* » vào con sông ấy cả. Còn ông bảo phải dịch hai chữ « *thệ giả* » ra những việc *đang qua*, thì, xin lỗi ông, ông lại « *tùng bê* » vào chỗ sai lầm rồi. Như lời ông nói, tôi cho chữ *thệ* đây là chầy, giả thêm vào cho thành ra một tiếng danh từ, « *thệ giả* » tức là « *cái chầy kia* », con sông kia vậy. Thi dụ như câu « *thệ giả* như tư, nhì vi thường vắng già, doanh hư già, như bỉ, nhì tốt mạt tiên trưởng già » của Tè-dông-Pha cũng cùng một nghĩa đó. Còn chữ *phù* mà ông dịch là « *chẳng* » thì lại « *tùng bê* » vào một chỗ sai lầm nữa. Thi dụ ở những câu « 夫夫也 » hay « 吾矣夫 » thì đâu là hứ, đâu là hảm, hứ ống Nguyễn-trọng-Thuật?

AI BẢN BÌNH DÂN

Hãy nhớ mua cho được cuốn bình-dân văn-tập do Bình dân văn đoàn xuất bản.

MỘT CUỐN VĂN VUI!

MỘT NGƯỜI BẠN TỐT!

Sách giấy 20 trang khổ nhỏ bìa in mực giá bán 60đ.

Đã có bán ở khắp các hàng sách.
Ở xa mua sách xin gửi thư về cho M.
Lê-văn-Phúc 76 rue du Papier Hanoi.

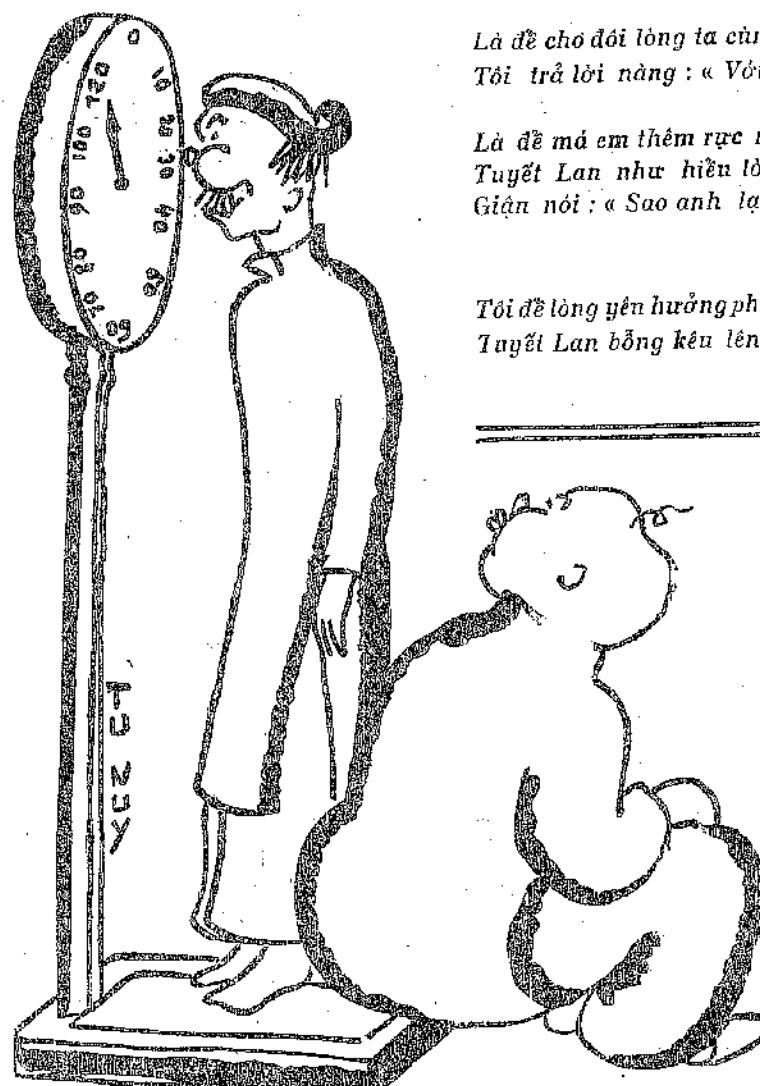
Thuyết thiên diền với đức Khổng

Tôi có giải: Ý Phu-tử cho sự vật biến đổi luộn, thành ra rồi lại khác đi ».

Ông bảo là sai, vì « *đã không có đời kim còn làm gì có thành* ». Tôi đã tưởng ông sẽ lấy những câu khác của Phu-tử để giải cho tôi rõ rằng Phu-tử bảo rằng không có « *đời kim* ». Ai ngờ ông lại dẫn đến nhà triết-học Hy-lạp Heraclite! Đường nói truyện bên sau, ông lại nói truyện bên Tây, rõ thật là tinh cách người Annam, người Annam đặc!

Tôi, cùng với nhiều nhà triết lý, tin rằng có hiện tại, có tôi, có ông Nguyễn-trọng-Thuật, mà dấu cho ông dẫn đến mười cự Heraclite ra, tôi, ông, và mọi người vẫn tin rằng có hiện tại, có tôi, có ông Nguyễn-trọng-Thuật. Còn Phu-tử, Phu-tử nghĩ thế nào? Ông Nguyễn-trọng-Thuật hãy mượn một bà di nào dù hồn Phu-tử về hổ xem đã rồi hấy bảo Phu-tử ý cũng như cự già Heraclite.

TÚ-LY

L.T. - Giả chứng minh không đứng tên thì còn biết là mấy giờ nữa.
À thi ra 12 giờ rồi thảo nào mà đã thấy đổi bụng.

MỞ VÀO NGÀY 8 MAI 1934

NHÀ HỘ - SINH VÀ DƯƠNG - BỆNH

của Bác-sỹ NUYỄN VĂN - LUYỆN và Bác-sỹ PHẠM HỮU - CHƯƠNG
80 Rue Bourret 167, Boulevard Henri d'Orléans, đầu ngõ Trạm mới, Hanoi

Nhà thương nhận người đẻ và người ốm nằm riêng từng buồng. Mọi súp sang rất rộng rãi, sạch sẽ, lịch-sự. Có đủ khí-cụ để chữa thuốc và đỡ đẻ khô.

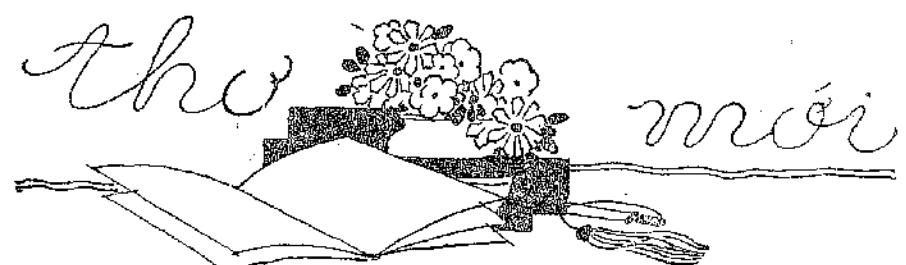
Có chiếu điện-quang (Rayons X) và chữa bệnh bằng điện.

Có hai bác-sỹ và hai cô đỡ ngày đêm trông nom rất cẩn-thận.

Bác-sỹ Luyện vẫn tiếp bệnh nhân ở nhà cũ (8, Rue de la Citadelle),

nhưng đến thăm bệnh luôn ở nhà thương.

Bác-sỹ Phạm Hữu-Chương sẽ ở luôn trong nhà thương, và có phòng thăm bệnh riêng ở đây.

LÒNG THƯƠNG

Ánh bình minh nhuộm hồng trời nước iảng,

Lá xanh bên đường, óng ánh hạt sương deo,

Làn hương đưa, phảng phất gợi tình yêu

Như lụa luyến, đượm nồng lòng ngây ngất,

Trên đường băng, bên hồ trong, bát ngát Tôi với Tuyết Lan, cùng nhịp bước lẹ

làng,

Ánh bình minh nhu sát rơi trong lòng.

Tuyết Lan hồn hở vui cười như con

trẻ

Rồi nàng hỏi : « Có phải chàng cảnh

trời mỷ-le,

Tiếng chim ca khúc nhạc gấp trên cành

Với gió đưa xa thoảng ngát hương thanh

Là để chờ đợi lòng ta cùng vui sướng? »

Tôi trả lời nàng : « Với ánh trời sân

lạn

Là để má em thêm rực rỡ mầu tươi! »

Tuyết Lan như hiền lời ché riệu, cười

Giận nói : « Sao anh lại bốn em như

thế? »

Tôi để lòng yên hưởng phút ái ân lặng lẽ.

Tuyết Lan bỗng kêu lên một tiếng hãi

hùng.

Trông ra, thằng đang nằm rẽn-rẽn bên đường

Một bà lão rách rưởi, đui mù, kinh khủng.

Tôi vội bảo Tuyết Lan : « Can chi mà em hốt hoảng? »

Rồi tôi dần bước lên gần chỗ người nằm.

Đang thò tay sờ sáo hai túi quần Tim một đồng xu để cho người khổn

nạn,

Tuyết Lan bỗng kéo tay tôi, nói « Trời, do bần

Thế này mà anh cũng giám đến bên!

Thôi về đi, đừng đi nữa, anh Liên,

Cho em quên thấy cảnh gớm ghê, sợ hãi.

Sao ai khiến cho người hãi, mà, nằm

đấy

Như một vết nhơ, giữa cảnh vật đẹp

tươi!

Như đám mây sầu che phủ lòng em

vui? »

Tôi dành để cuộc phiêu du lõi dở

Mà Tuyết Lan cũng chẳng vui cười như

iruote nữa.

Trên đường về rì lai, tôi sẽ hỏi nàng :

« Tuyết Lan! khi gặp người đau khổ

ngheo nàn,

Sao lòng em chẳng bùi ngùi, tha thiết? »

Nàng ngây thơ trả lời : « Em không biết,

« Vì lòng em chỉ biết có yêu anh.

« Tâm hồn em chỉ ước mong cho ái-linh

« Hạnh-phúc của đôi ta bên mũi mài. »

Một nụ cười say sưa nở theo lời ân-ái.

Mẫu hồng như còn kèm vẻ thắm

tươi! »

Nhưng cũng chẳng khiến được lòng

tôi thêm vui.

Vì tôi muốn Tuyết Lan bớt một phần

đau-áy,

Dành cho những kẻ khổn cùng, khổ ái

Muốn nụ cười nàng bớt vẻ đầm thắm

mơ màng

Để cho tâm hồn thêm một chút tình

thương.

VŨ-DINH-LIÊN

KỶ SAU

SÓNG LAM, CÁT TRẮNG

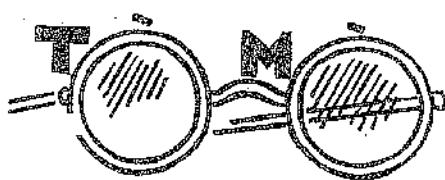
Phụ bản in 5 mầu

KHỎI MỐI LẤY TIỀN

Lâu và giang-mai là hai bệnh rất nguy hiểm cho toàn chúng. Vày ai mắc phải muốn khỏi liền mất iỏi mang thi lại bần đường chán khoán khải mới phải trả tiền. Thuốc chế theo lối khoa-hoc, không dùng bàn miến thủy ngàn nên không bắc lên riêng, không vết vẩy và không hại sinh-dục; độ vài tiếng đồng hồ để thấy chuyển thay đổi rồi, chẳng bao lâu rút nọc.

ĐỨC - THỌ - DƯỜNG

241, Route de Hué (24 gian), Hanoi
có buồng riêng khám và chữa bệnh tình rất hợp
về-sinh, có giri thuốc theo lối kinh-hoa, không dùng bàn
miến thủy ngàn (nhó viếc kinh-hoa), không vết
vẩy và không hại sinh-dục; độ vài tiếng đồng hồ để
thấy chuyển thay đổi rồi, chẳng bao lâu rút nọc.

NU CƯƠI NU'O'C NGOÀI

KIỆN KỲ KHỎI VÌ MÊ-TÍN

LÚT Ăng-lê không chém tội nhân mà lại đem thắt cổ. Một số đồng dân Ăng-lê mê-tin lắm, họ cho rằng có được một mẩu dây đã dùng thắt cổ tội nhân là tốt cho họ, vì thế mà tháng tư vừa qua, ở Luân-dôn có xảy ra một việc kiện nực cười.

Chàng Jacoby can tội, bị sứ tử. Nhiều bác mê-dị-doan bỏ hàng trăm bạc ra đưa cho anh dao phủ để mua một mẩu giày. Chẳng ngờ trước khi đem hành-hình Jacoby độ hai giờ thì có tin nhà vua ăn xá cho y.

Thế là Jacoby không chết mà bọn mê-tin mất tiền to, vì anh dao phủ nhất định không trả. Cứu quâ, bọn kia liền phát đơn kiện Anh Hoàng Georges vì đã làm họ thiệt thòi.

Rõ thật sợi giây oan nghiệt!

■

CÁI ẢNH NHỎ NHẤT HOÀN-CẦU

BÚC ẢNH NHỎ NHẤT HOÀN CẦU LÀ BỨC ẢNH CHỤP NHÀ SÀNG CHẾ RA CÁCH CHỤP: ÔNG NIEPPE.

Vừa rồi, hội « Royal photo » ở Luân-dôn tổ chức một cuộc triển-lãm nghệ chụp ảnh và đem cái ảnh nhỏ tí-teo kia ra để trong một cái hộp nhỏ. Cái hình này nhỏ lắm, phải làm to ra 600 000 lần, nó mới bằng cái bao diêm thôi. Có kẻ táo gan ăn cắp bức ấy, chính phủ hạ lệnh cho sở mật thám đi lùng hung thủ. Các ông thám tử phải dùng kinh hiền-vi họa mới lùm thẩy ảnh.

Thật rắc rối.

■

MỘT CÁI HỘI SỢ VỢ

TRUYỀN NÀY LÀ MỘT CHUYỆN THẬT.

TẠI CINCINNATI (Mỹ) MỘT SỐ ĐỒNG VÀ NHÓM NHAU LẠI LẬP RA MỘT HỘI MỆNH DANH LÀ « HỘI ÁI-HỮU CÁC ÔNG SỢ VỢ ».

HỘI VIÊN TOÀN LÀ NHỮNG NGÀI NÀO CÓ CÁI DỨC « SỢ VỢ ». Họ cùng nhau trổng lại với các bà dâm để đòi lại quyền « chồng ».

Dưới đây xin trích mấy đoạn ở trong quyển điều lệ.

1) Những người nào không có đủ bằngcớ sợ vợ thì không được vào hội.

2) Hội viên cầm không được để vợ sai khiếu, dù là ở trong nhà.

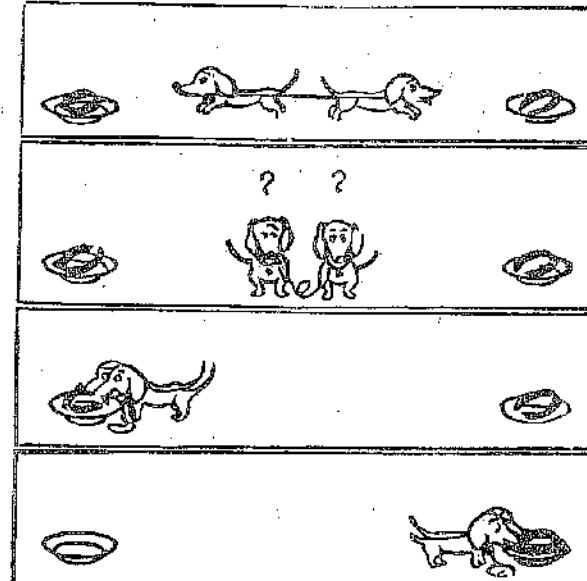
3) Hội viên nào bị tóm ở đường mà đương cầm đồ đặc hoặc bế con cho vợ là bị trục xuất ngay và không có quyền kháng án.

15) Khi vào hội phải tuyên thệ: « từ nay tôi sẽ không dễ vợ bắt nạt nữa... vân vân... »

Cứ kè cái hội trên này cũng có ích jảm, các cụ « râu quắp » bên ta nên rủ nhau lập ra một hội như thế có phải là liẹu không?

T. M.

NÉN ĐỒNG LÒNG...

hay là truyện hai con chó
Wroble na Dachu

CHỒNG — Thời chết rồi, tôi mới nuốt phai cái cúc cổ.

vợ — Như thế từ rãy cậu không sợ đánh rơi đi đâu nữa
(*Simplicissimus*)

Ở ĂN BỘ

Ăng-lê — Con vật này càng ngày càng khó cưỡi.
(*Mucha*)

— Tôi muốn giao cho anh cái này, anh có thể giữ kín được không?

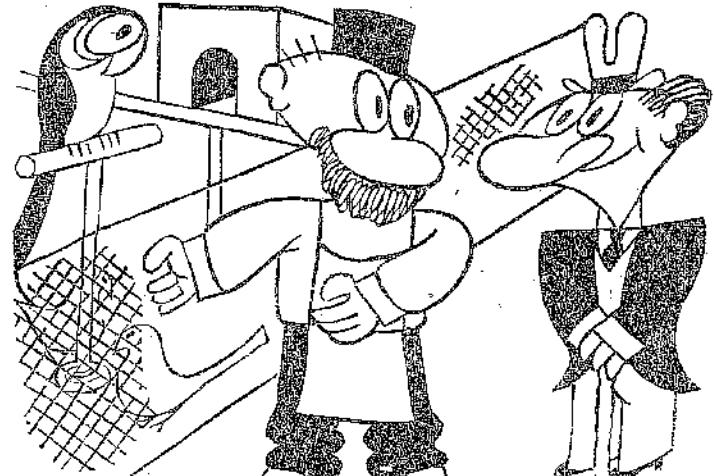
— Anh thử giao cho tôi 5 đồng bạc mà xem, anh sẽ biết ngay.

Le Rire

VỢ ĐI XA

Lúc từ biệt va sau khi từ biệt
Il travaso

Tôi cho vẹt ở với bồ câu đưa thư để những con chim bồ vẹt, mẹ bồ câu của tôi sau này vừa bay đi đưa thư, lại vừa nói được tin tức.

Le Rire

CÁC THỦ GẠCH NGÓI HIỆU

HU'NG-KÝ

đều làm bằng đất xét xanh
và đất xét trắng rất tốt mà bán
giá rất hạ.

NHÀ MÁY LÀM CÁC THỦ GẠCH TÂY VÀ NGÓI TÂY

hiêu HU'NG-KÝ

Ở số 8 phố Cửa Đông-hàng Gà Hanoi—Giáy nổi số 347

VĨ RIỆU

HU'NG-KÝ

Có đủ các thủ máy móc tối tân đều làm các thủ gạch ngói rất tốt có thể đi lên trên không-vô.

Nguoi Cao Den Thap Va Viec

KÝ SAU

SÓNG LAM, CÁT TRẮNG

Phụ bản in năm màu

...Vì kinh tế

On Binh-lợi (Namký) có một người dân làng giàu có, xuân xanh mới ngoài tam tuần, trông thấy thiên-hà nhẹo nhác vì kinh tế, hổng phát bồ dề làm, nghĩ cách cứu đời. Bà liền cất một nóc chùa trên một cái thuyền hập hèn này đây mai đó. Đến chõ nào, bà ta cũng làm chay, mõ lốc cốc suốt ngày đêm... Ngày nào cũng tụng niệm, cầu khấn phật, trời đại xá cho thiên hạ và cho thiên hạ khỏi nạn kinh tế.

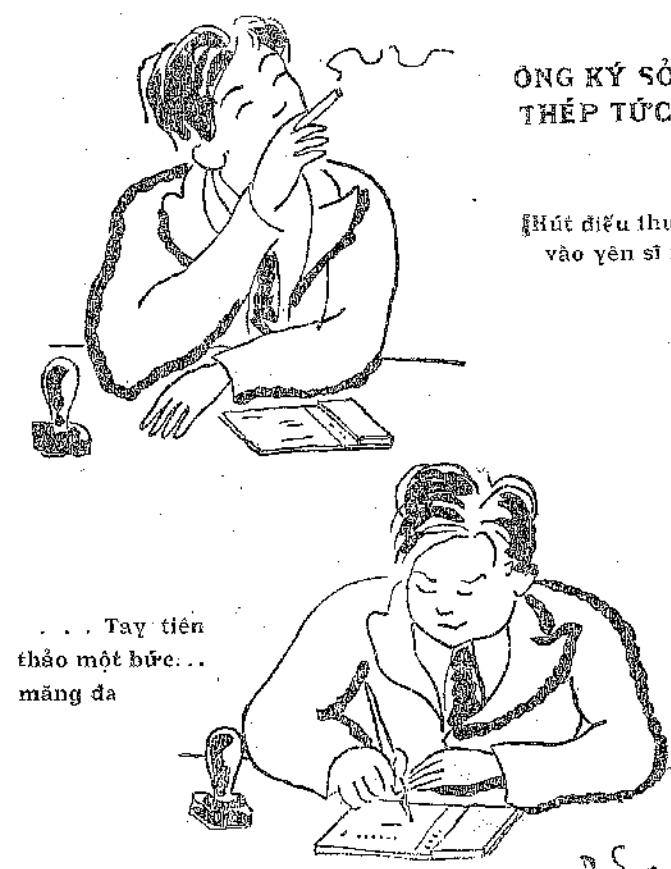
Áy đó, kinh tế không phải là vì thóc ta không bán được, không phải là vì đồng bạc cao giá, hay hạ giá, chính là vì... trời phạt. Ngày xưa, trời có phạt ai, thì sấm, sét cho người ấy biết, nhưng đến nay, người văn minh, trời cũng văn minh nốt, muôn phạt ta, bắt ta phải chịu nạn kinh-tế khủng hoảng.

Bà ta lại còn cầu cho linh hồn những người chết đuổi, chết trôi được siêu linh linh độ. Vì cứ đề nguyên như trước thì những linh hồn ấy không nơi nương tựa, lần lút ngoài bãi tha ma, lang thang trên bãi sậy, tìm cách hại người. Thành thử ra nạn kinh tế không phải là vì người sống, mà chính là tội ở người chết.

Trời phạt, lại người chết phạt nữa, mới sinh ra nạn kinh tế. Vậy ta chẳng nên vận động gì cho hoài hoi, ta cứ họp nhau lại, làm chay, cầu khấn thần thánh cho nhiều... Tưởng bọn ông Phạm-lê-Bourg hay yêu nước Xứ sở, nên làm chay cầu trời cho non nước khỏi nạn kinh tế. Mà bọn ông cầu cái gì, lời van xin tắt thiết tha lắm, đến trời cũng không cầm nổi lòng thương...

Kiện bò

Người mọi K'Sarr ở đường trong, một hôm đi làm xa, để lại trong chòi một cái bao nhỏ bằng vải đựng mười tờ giấy bạc một đồng và những đồ vật. Đến lúc về thì thấy trong chòi mình một ông con bò to tướng, không ai mời cũng đến, chêm chệ đứng ra vẻ ung dung lâm. Tim bao bạc của mình, chú K'Sarr mới hay là bị con bò kia cắn nát bét ra rồi. Cố chí chú thấy lúc bấy giờ mắt con bò có vẻ lạnh lạt như chế riêu chú nên chú bèn bắt nó giải lên quan, nhất định đòi kiện con bò kia đã ăn... cắp tiền của chú.

ÔNG KÝ SỔ GIẤY THÉP TỨ CẨM HÀ

Hút điếu thuốc
vào yên si ra.

Quan tòa đương lúng túng, không biết phân xử ra sao (chả nhẽ lại phạt một con bò) thì may có người chủ bò là ông Dương ra xin nhận. Chủ mọi nhất định đòi kiện con bò phải bồi thường cho chủ, sau ông Dương đành phải dền cho chủ mươi đồng, tuy ông không phải là con bò, vì nếu không, ông sẽ bị sở cảnh sát phạt ông vì tội thả rong bò ra ngoài đường.

Có người cho sự kiện bò là một sự lạ. Nhưng lạ hơn, là con bò kia lại vào chòi ăn nắm giấy bạc. Có lẽ nó muốn bảo chủ mọi kia rằng: «Anh bầy lâu cũng như tôi, sống một cách tự nhiên: dốt ráy cầm nương lấy lúa ăn, vào rừng tìm sản vật để nuôi thân, rết lấy áo mà mặc, có cần gì đến mấy tờ giấy in xanh đỏ kia. Đến nay, tôi thấy anh ham mê nó một cách vô nghĩa lý, nên tôi cắn nó nát ra, nuốt nó đi, để cho anh khỏi phải làm nó lệ nó».

Nhưng chủ mọi kia, rất đến nỗi, không hiểu được lời khuyên của con bò nọ, đâm ra kiện nó. Cho hay rằng ở đời làm ăn hay nên oán là thế.

Một bức điện văn

O nam Mỹ, hai nước Bolivie và Paraguay vẫn ra công vụn sói cho sự hòa bình như nước Nhật ở bờ biển Thái-binh-dương: họ tranh nhau miếng đất Chaco, nước nào cũng muốn đem hòa bình trật-tự đến đó, nên hai nước đánh nhau, chết hại không biết bao nhiêu người rồi. Hội Vạn-quốc gửi

hết điện văn này đến điện văn nọ để điều-định cho hai nước, nhưng kết quả chỉ thèm mệt óc cho mấy cụ già ngồi ngắm hồ Genève.

Gần đây, hội Vạn-quốc lại sai dài vô tuyến điện ở Prangins dùng luồng điện ngắn rất mạnh đánh sang Bueno-Ayres một bức điện văn tóm tắt trình của một ủy ban của hội về miền Chaco. Tính ra đánh mất 14 giờ rưỡi, vì bức điện văn già tới 7 cây số.

Các cụ già ở Génève thật cũng đã chịu khó nát óc. Nhưng các cụ đã vậy, các cụ lại bắt người đánh bức điện tín ấy đến sáu tay, có lẽ lại phải vào nhà thương. Mà kết quả thường chỉ có thế.

Cướp cơm chim

Ong tinh Hà-tĩnh, độ này có phát chấn. Thật là một sự may cho lũ dân nghèo khổ, — nhưng kỳ thay, may nhất lại là bọn kỵ hào.

Ở huyện Cao-lộc, quan súc cho dân bần đến huyện nhà lùn chằn (chủ hội Trung-ương cùa-té ở Huế gửi ra), mỗi người được lĩnh một đồng. Nhưng lúc lĩnh xong, ra khỏi cửa huyện là gấp lý trường. Lý trường bắt mỗi người phải nộp hai hào và bảo đó là tiền giấy bút khai báo, — không đưa không được; hắn dọa, nếu không đưa, lần sau sẽ bỏ tên không được lĩnh nữa. Thời đành bối thí cho y hai hào vậy.

Có lẽ lý trường cho là bọn cung đình kia không biết tiêu tiền, nên bảo họ

dựa tiêu đỡ di đẩy. Dám dân nghèo nên nhặt đổi mà cảm ơn lòng dạ tốt của bọn kỵ hào ấy đi thôi.

Tr-Ly

Ông Phạm-Quỳnh, thi-sĩ

Ai cũng biết ông Phạm-Quỳnh, thượng thư bộ giáo dục là một nhà học giả, không phải một thi-sĩ. Ông chỉ có viết văn và khảo cứu, rồi lại khảo cứu mà viết văn, thế thôi. Cho nên người ta có thể ví được rằng ở trên đời không có gì hiềm bằng thơ Phạm-Quỳnh.

Cách đây hai mươi năm, trong trận áu chiến, người Annam ta sang tòng chính bên Pháp bị tử trận cũng nhiều, trước cái thảm trạng ấy, ông Phạm-Quỳnh cao hứng có làm một bài văn văn để viếng người xấu số và chấn chỉnh lòng ai sắp chịu theo một số phận ấy. Rồi chiến tranh hết thì nguồn thơ ông cũng hết: từ bấy đến nay, không có dịp nào để ông cao hứng làm thơ nữa.

Có biết đâu vào chốn sông Hương, núi Ngũ, làm đến chúc thượng thư, ông lại cao hứng phát ra thơ, và từ đây có lẽ còn làm thơ mãi mãi. Thật là một sự đáng mừng trong văn học giới nước nhà.

Tối hôm 30 tháng 6 tây ông Phạm-Quỳnh có thất tiệc các bạn đồng liêu để tiễn ông Hồ-dắc-Hàm về huân. Trong bữa tiệc, ông Hàm cảm động, râu ria nét mặt, đứng lên đọc một bài thơ:

Ba mươi năm lẻ đến ngày nay,
Mưa móc on trên đến thế này.
Phản sự lo đến may đã thỏa,
Quan châm giữ trọng nghĩa mà hay.

Những mùng biển học thêm bờ bến,
Lại nhớ vườn xưa săn cỏ cây.
Lặng miểu giang hồ đầu cũng vậy,
Trước sau gìn giữ tấm lòng ngay...

Ông Phạm-Quỳnh, đứng dậy ứng khẩu một bài thơ họa lại:

Đưa nhau xin nhớ bữa hôm nay,
Gặp gỡ cùng nhau vẫn chốn này,
Nền học sửa sang trong buổi mới,
Tay quen giúp đỡ được người hay.

Người ta đã trả ơn non nước,
Vườn cũ rẫy xưa về cỏ cây.
Đồn dã nám máy vừa xuống chiếu,
Chén đưa lại tiếp chén mừng ngay...

Thật là lòng thơ lai láng, cảm tình đầm ấm như chén cà phê.

Ông Hồ-dắc-Hàm là một nhà thi-sĩ. Ông Phạm-Quỳnh cũng là một nhà thi-sĩ.

XEM TRONG SỐ
SÓNG LAM, CÁT TRẮNG

NHỮNG KỲ QUAN

TRÊN BÃI BÈ.

Peinture GECKO

HANOI — SAIGON — Pnompenh

HIỆU SƠN THĂNG - LONG

NHÂN VẬT

Liễu: 39 tuổi, chú Dương
Dương: 20 tuổi,

Buồng riêng của Dương
Liễu, Dương

(Năm giờ chiều. Hai chú, cháu cùng ở cửa vào. Vì đã vừa nói truyện).

Liễu — Đây, anh nghĩ thế nào thì nghĩ, tôi không hơi đâu diễn thuyết với anh suốt ngày về một việc chỉ có lợi cho anh thôi. Và tôi cũng đã hết cả nước bọt rồi...

Dương — Chú không lo, để cháu bảo pha trà Long-tinh chú nhấp giọng rồi tha hồ bú hết sức nói, cháu hết sức nghe.

Liễu — Anh chế riêu tôi đây phải không?

Dương — Cháu mà chế riêu chú thì giỏi hại cháu! (gọi vào nhà trong) Nhỏ oil pha trà Long-tinh nhé! mau lên! Chú xem, cháu có nói đứa đâu. Chú ở đây uống nước, ăn bánh với cháu, rồi ta đi chơi phố một lát, — tối nay, cháu sẽ lại ăn cơm đằng chung, nhé? (Thẳng nhô bụng trà và bánh ngọt vào) — Nhỏ, tao không ăn cơm nhà đâu. Đêm nay, tao về khuya, phải thức đợi cửa, nghe không? (Thẳng nhô vang dạ rời ra).

Liễu — Anh đi đâu phải về khuya mà dặn đợi cửa?

Dương — Kia, chú hẹn đi xem chớp bóng với cháu mà.

Liễu — Tôi hẹn anh bao giờ?

Dương — Nếu không thi cháu mời chú đi xem vậy.

Liễu — Không, tôi không đi đâu.

Dương — Có, chú có đi.

Liễu — Không.

Dương — Chắc thế nào chú cũng đi. Không đi xem chớp bóng thì còn có công việc gì để giải buồn nữa?

Liễu — Không, không, tôi không có thời phiếm như anh. Anh đi một mình.

Dương — Vâng, thì cháu đi một mình. Kia, cháu không soi nước, người cả rồi.

Liễu — Câu truyện đương giờ, anh đừng đánh trống lấp; — thế nào, anh đã nghĩ kỹ chưa? Đám ấy mà anh cũng không bằng lòng?

Dương — Vâng, cháu không thể nào bằng lòng được.

Liễu — Thế anh bằng lòng đám nào?

Dương — Cháu chẳng bằng lòng đám nào.

Liễu — Bây giờ không phải lúc nói nữa. Anh lớn tuổi rồi, cần phải lo đến truyện vợ con cho xong xuôi đi chứ. Ai lại cùi ngông nghênh như thế mãi. Thầy mẹ anh mất đi, giao phó anh cho tôi, anh nghe lời tôi tức là nghe lời thầy mẹ anh đấy.

Dương — Chú bảo gì, cháu cũng xin vâng. Vì phải đám đầu xuống sông, rầm chấn lèn than lửa, hay lẩn mìn vào đám

trồng gai, hay phải đi xem chớp bóng, cháu xin vâng lời ngay tức khắc. Còn việc lấy vợ, quyết không thể nào cháu vâng theo được.

Liễu — Anh không lấy vợ thì anh định làm gì?

Dương — Thể cháu lấy vợ thi chú bảo cháu sẽ làm gì?

Liễu — Lấy vợ dè..., lấy vợ rồi sẽ... sẽ... (gật) À, ra anh định vẫn lý sự tôi đây phải không? Tôi bảo anh điều hay, anh không theo tôi, thi mặc anh với giới: Cá không ăn muối...

Dương — Cá ươn, con cái cha mẹ, trăm đường con hư. Nhưng cháu có cái chủ đầu. Khô, cháu hay giận quá. Người ta không bao giờ nên giận dữ cả, vì sự giận dữ làm cho ta chóng già.

Liễu — Anh giảng đạo đức cho tôi nghe đây phải không?

Dương — Không, nhưng cháu không muốn chú già, cháu chỉ mong chú trẻ mãi, trẻ như cháu. Ở đời chỉ có tuổi trẻ là suông sướng thôi. Như cháu, đương trẻ trung vui sướng, không muốn già ti nào cả, tự nhiên chú bắt lấy vợ, thi còn có công lý nào nữa không?

Liễu — Bắt anh lấy vợ ra khỏi bắt anh ở tù không bằng.

Dương — Chẳng thà ở tù còn hơn. Ở tù hay đi đây còn có hạn, chứ lấy vợ rồi, biết bao giờ cho mãn hạn? Thật là cái ác chung thân. Thiếu niên bây giờ có ai lấy vợ nữa đâu. Sự hồn nhân là cái «một» đời thường cõi, không hợp thời nữa rồi. Thẳng hoặc cháu có thấy một vài đám cưới, cháu thử tóm anh chàng để lại hỏi mấy câu, cháu sẽ hiết đò a một anh chàng giờ hoài, nếu không đến nỗi đau hẳn. Chú trông ra ngoài phố mà xem, kia kia hai người thiếu niên đương qua trước cửa số, một người vui vẻ tươi như cái nụ hồng, và một người ủ rũ như cánh liền khô: đó là một người chưa vợ với một người có vợ, cháu xin cuộc với cháu năm đồng bạc là cháu đoán không nhầm. Con gái lấy chồng còn có lý, con trai mà lấy vợ còn có lý gì?

Liễu — Nếu các anh không lấy vợ, bảo con gái lấy chồng sao được? Lấy ai?

Dương — Cái đó thi việc gì đến cháu? Sao cháu không hỏi các cô ấy xem? Nếu cháu không quen nhiều cô thiếu-nữ, để cháu giới thiệu cháu một tá. Chú sẽ mở cuộc điều tra, bắt đầu ngay từ cô Kim Chi mà cháu bắt cháu phải lấy.

Liễu — À, anh không nói đến thi suýt nữa tôi quên đây. Phải, phải, cô Kim Chi, tôi sẽ cưới cô Kim Chi cho anh. Tôi khó nhận mấy hôm nay mới tìm thấy anh, chỉ cốt nói cho rút câu truyện chung thân của anh mà anh cứ liên thoảng nói những đâu đâu, biết bao giờ cho xong.

Dương — Thưa cháu, xong rồi, mà.

Liễu — Xong thế nào?

Dương — Chú bảo cháu lấy cô Kim Chi, cháu đã xin trả lời rằng cháu không lấy, thế là câu truyện đó thu xếp ổn rồi, còn gì nữa. Đã lâu cháu không gặp nhau, thiếu gì truyện lý thú mà cứ phải quanh quẩn mãi với cái vấn đề vợ con ấy.

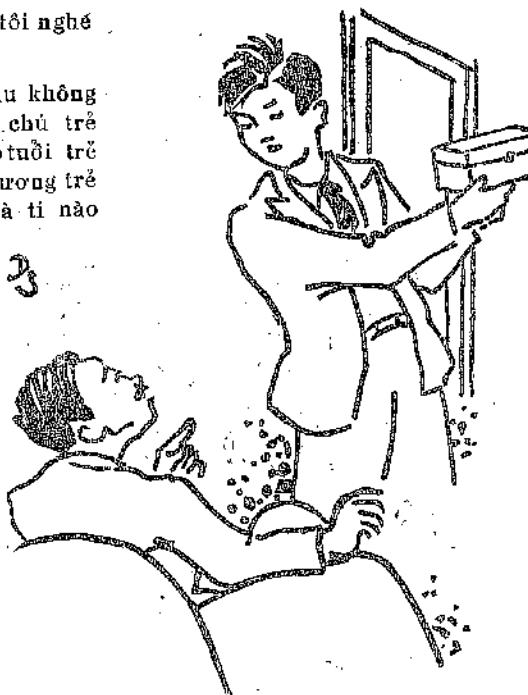
Liễu — Anh đã biết cô Kim Chi thế nào chưa mà anh đã từ chối?

Dương — Có, cháu biết lắm chứ.

Liễu — Anh làm thế nào mà biết được một người con gái nhà già thế, không bao giờ rời khỏi buồng tay?

Dương — Thể mà cháu biết đấy. Cô Kim Chi độ 18, 19 tuổi, con gái một bà phủ...

Liễu — Thi tôi vừa mới bảo anh xong.

Dương — Cháu lại còn biết những điều hú chưa bao nữa kia. Cô ấy rất đẹp, thân hình mỏng manh, đôi mắt rất sáng, rất trong, cái miệng tươi như hoa, cái mũi nhỏ mà thẳng, đôi lông mày uốn dิu dàng như hai chiếc lá liễn, mái tóc mượt óng như mặt ong, tiếng nói thanh như tiếng chim oanh... Nói về tâm tình thi cô ngoan ngoãn, hiền lành như con chim bồ câu trắng, dễ bảo như con cừu non. Cô lại giỏi thêu thùa, bánh trái, từ xưa đến nay chưa thấy cô con gái nào khéo bằng.

Liễu — Anh làm thế nào mà biết rõ ràng minh bạch thế?

Dương — Chú tính có khó gi. Chỉ đoán qua cũng đủ biết. Có cô con gái nào sắp lấy chồng mà không có đủ ngần ấy đức tính. Nếu không được thế, chắc cháu không hỏi cho cháu, mà cháu đã định cưới cho cháu từ chắt chẽ ngần ấy nết, khó gi mà không đoán được. Hoặc giả cháu điều gì mà cháu chưa đoán hết...

Liễu — Anh có biết nhà cô ấy giàu lâm không? Ông phủ chết đi, để lại cho bao nhiêu là của.

Dương — À, vâng. Cô ấy lại giàu nữa. Thế thi hoàn toàn rồi, còn gì nữa.

Liễu — Thế là anh bằng lòng rồi đây chứ?

Dương — Cháu có nói thế bao giờ đâu.

Liễu — Ồ bay?

Dương — Cô ấy đẹp, ngoan, khéo, giỏi, lại cả giàu nữa, thế thi việc gì đến cháu, mà cháu bằng lòng?

Liễu — Thế anh còn định kén đến thế nào nữa.

Dương — Nào cháu có kén trọn gì đâu. Chỉ có những người muốn lấy vợ mới kén chứ, cháu không muốn lấy vợ thi còn nói đến truyện kén thế nào được.

Liễu — Anh nhất định không lấy vợ?

Dương — Chẳng lẽ chú bắt cháu nhắc lại đến mấy trăm lần một câu nói tầm thường ấy. Cháu nói lần này là lần cuối cùng; cháu không lấy vợ.

Liễu — Bây giờ, tất cả những kẻ thiếu niên đều nói thế cá?

Dương — Má họ có lý tăm chử.

Liễu — Thế mà rồi anh nào rút cục cũng có vợ hết.

Dương — Duy chỉ có cháu là không cháu xem đấy.

Liễu — Anh nên nghĩ cho chín, đừng nén súc nồi quá. Thầy mẹ anh mất đi, còn có mình anh là con, anh phải lo nối dõi tông đường cho họ hàng làng nước khỏi mía-mai. Con nhà nè nếp phải lo sự làm ăn, lo sự nghỉ già, nghỉ thất, chứ cứ vắt vợ vắt vướng như thế, người ta cười chử không biết dạy cháu. Phương ngôn có câu: « Xảy cha ... »

Dương — «... nhớ cháu, xảy mẹ bú dùi, và lại có câu: «Chú cũng như cha». Đây chú xem, cháu thuộc phương ngôn, ngoại ngữ lầm. Nhưng phương ngôn lại cũng có câu: « Ai lấy vợ thi lấy, ai không lấy vợ thi thôi ».

Liễu — Chỉ lão l làm gi có câu phương ngôn quái gò ấy, anh học ở sách nào, ai dạy anh?

Dương — Thưa cháu, nếu không có thi nên bịa ra cho cô, mà trong sách chưa chép câu ấy, thi cháu sẽ chép vào, rồi một ngày kia nó sẽ thành một câu phương ngôn cũng hách dịch như những câu phương ngôn khác, có sao đâu.

Liễu (dừng dậy). — Thế thi tôi cũng đến chịu anh vậy; anh rắn đầu, rắn cổ thế, tôi không hơi đâu khuyên bảo anh làm gì. Tôi làm hết bồn pha tôi, còn mặc anh. Thôi, anh ở lại (định ra về).

Dương (nín lại). — Chú giận cháu thực đấy ư?

Liễu — À thèm giận anh.

Dương — Thế cháu có cho cháu ăn cơm chiều hôm nay không? Cháu đã hẹn đến ăn cơm với cháu, vậy cháu đợi cho hết ngày.

Liễu (phì cười, lại ngồi xuống). — Anh thấy tôi thương, nên anh nhèn, không còn coi tôi ra gì nữa. Nhưng anh phải biết thương cũng có hạn...

Dương —... Mà giận cũng có chừng. Chẳng lẽ cháu giận cháu đến nỗi hết thương. Tôi nghiệp, cháu có làm gì đâu

TUYỆT NỌC LÂU, GIANG

Bệnh lậu đang thời kỳ phát, máu mủ xung huyết cường dương dai díu ít một, nước tiểu nóng đỏ vàng, đồ bệnh đang thời kỳ phát, thi dùng ngay thuốc này nhẹ 2, 3 hộp, nặng 6, 7 hộp giá 0\$50 một hộp là khỏi ngay. Bệnh giang thủy lở loét qui đầu, nỗi hạch phái mạn, vàng đầu, người sốt v.v. dùng 3, 4 lọ 0\$70 một lọ là khỏi rứt. Sau khi khỏi hai chứng bệnh này, di nọc còn lại, nước tiểu khi trong khi vàng, thỉnh thoảng ra đồi ti mủ, qui đầu dinh, có khi thấy nhói ngứa trong ống tiểu tiện, làm việc nhoc, hay ăn của độc, bệnh lại phục phát, mà bệnh giang còn lại khi thấy đặt thịt, mình mỏi xuong đau, có khi thấy nồi lèn như muỗi đốt, thi dùng nhẹ 2, 3 hộp, nặng 5, 6 hộp tên gọi Kiên tinh tuyệt nọc Lâu, Giang giá 1\$50 một hộp là rứt nọc hẳn.

Các chất thuốc này đều phân chất tại nhà thi nghiệm, không có chất độc và công phat, hiệu da phat được nhiều giấy ngợi khen của các người uống thuốc gửi biếu khắp mọi nơi, ai hỏi han gi về chứng bệnh, xin giả lời đàm mache, nhờ định theo tem 0\$0

NHÀ THUỐC BÌNH-HƯNG 89, phố Ma-Mây (Pavillons Noirs)

ĐẠI-LÝ CÁC TỈNH — Bông-Phát, 19 Doumer Halphong — Bazaar Nam-lich Quang-Trị — Thanh Thanh, 120 Boulevard de la Somme Saigon — Quang-Thịnh, 18 Hội-Bình Yênbay — Sinh-Tài Chợ-bờ Huynh V. Bao, 17. Ohier Phnom Penh — Huynh-Ngoc-ân Cai Vòn Cochinchine — Cử-đức-Uy 48 Rousseau Phnom Penh

mà chú giận? Chú soi bánh nứa đi, cháu lấy cái này chú xem. (mở tủ lấy một cái hộp lớn) Đây là di tích của một quãng thiêng niêng của cháu. Chú là người thứ nhất được xem cái di tích này mà cháu vẫn giữ gìn trân trọng như cái chép vàng của người hả tiễn.

LIỄU — Nào, tôi xem anh giờ trò gì bây giờ?

DƯƠNG (mở hộp). — Chú xem.

LIỄU — Cái gì thế này?

DƯƠNG. — Một mớ lá khô và hoa tàn.

LIỄU — Anh trèo con qua. Đem một đống lá úa hoa ôi nhặt đâu về, nhét chặt bịch một cái hộp lớn để làm cái trò gì thế này?

DƯƠNG — Đây là di tích của một năm qua. Mỗi cánh hoa tàn là một tấm tình thương yêu, mỗi chiếc lá khô là một ngày nhớ tiếc.

LIỄU — Anh không đúng đắn chút nào. Tôi muốn nói truyện gia-dinh với anh, thì anh lại đáp bằng văn thơ.

DƯƠNG — Chú cho văn thơ là không đúng đắn? Ở đời còn có gì đúng đắn hơn văn thơ và tình-ái? Những cánh hoa khô héo này chính là văn thơ đấy, và vùi lấp dưới mấy lớp hoa kia, chính là một tấm ái-tình rất trong trẻo...

LIỄU — À, bây giờ đến truyện ái-tình!

DƯƠNG — Vâng, bây giờ đến truyện ái-tình.

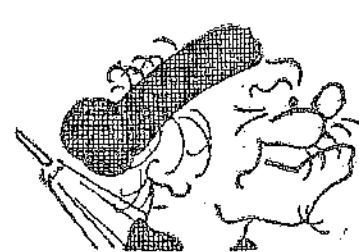
LIỄU — Tôi muốn nói với anh những truyện gia-dinh, truyền vợ-con, chứ không có thì giờ nghe truyện ái-tình của anh.

DƯƠNG — Những truyện gia-dinh, truyền vợ-con, chú biết nhiều hoa cháu, chú dạy điều gì cháu xin lắng tai nghe, nhưng đến truyện ái-tình thì biết đâu cháu lại không sành hơn cháu, và trong câu truyện chú cho là phiếm, biết đâu lại không có vài điều bồ ích?

LIỄU (nội gián). — Tôi ngọt bỗn mươi tần dẫu lại, còn điều gì chưa biết mà phải đi hỏi đứa trẻ hai mươi.

DƯƠNG — Người ta có thể sống một trăm năm, di du lịch khắp thế giới, mà còn có điều chưa biết rõ bằng đứa bé lên mươi nếu nói đến truyện làng xóm của đứa bé ấy. Chán dù ít tuổi, song làng ái-tình là quê ngoại cháu, sao cháu lại không biết hơn cháu? Chắc cháu chưa đi qua cái làng ấy bao giờ, vì cháu lấy vợ từ năm 18, bây giờ bảy mươi con trên vai, còn có thì giờ dàn mà biết ái-tình nữa. Ái-tình là cái gì? Có phải là sự sêu tết, cười xin dâu? Có phải cõm ngay hai bửa, con ba năm dồi dâu? Có phải là dỗi bít tất rách có ngón tay rẽo đang mang lại dưới ngọn đèn hoa kỳ dâu? Cũng không phải là niêu cá kho, thùng gạo tám trữ trong nhà bếp, hay nồi thịt bò hầm trên ngọn lửa lấp tần. Vậy ái-tình là gì? Muốn là gì cũng được, nhưng quyết không phải là những cái cháu vẫn trông thấy bằng ngày ở dãng nhà.

(Còn nữa)
Đoàn Phú Tứ

Của T. S. Haiphong

Sẽ ăn một thề

Lý Toét, xă Xê vào hàng đánh chén.

Xă Xê bảo nhà hàng rộn cho mấy món sảo, lý Toét đứng dậy vừa soa bụng, vừa đi ra.

Kia, cu lý, món ăn đã sẵn, còn đi đâu?

Vàng, được cụ cù soi rượu trước, tôi đi ngoài cái đã; rồi ta sẽ ăn một thề.

Của H. M. Đường Moscow

Lý Toét tự phụ

Bedm ba mươi, rạng ngày mồng một tết, các kỳ mục phải ra đình làm lễ «tổng cựu, nghênh tân» — dân cất lý Toét làm chánh lễ — có người bảo lý Toét:

Buổi năm sớm, bác làm lễ phải cẩn thận, cần nhất phải xem qua việc tế cho nhỡ.

Nguyên lý Toét còn nhớ cách thức tế mẹ lý Toét năm xưa, nên mạnh bạo trả lời:

Khốn nạn, bác còn phải dạy tôi nứa, việc tế lễ, tôi còn lợ gì nứa.

Đến giờ làm lễ, lý Toét áo mũ chính lễ, ra đứng trước hương-án.

Nhà thông lèn giọng sướng:

Cử...x...ù...nhạc...x...u...u...x...

Lý Toét, quen nhíu khi té me, nên không cần đợi rứt cầu, rền-rè khóc:

Ói...mẹ oi...là mẹ oi... Các kỳ mục giật mình, với vàng lối lý Toét ra sân đình quát tháo ầm-ỉ. Lý Toét cũng hoảng hốt kêu:

Ói trời cao, đất dày ơi, iỏi xin lỗi các ông vì tôi cũng sơ ý, nên quên không trống gác...

Của C. Minh Hà-đông

Canh càng đậm

Cô Mốc mục canh vô ý rúng cả bộ rải yếm vào xanh.

Mọi người có ý ghê tởm, thì ông trưởng Théch lên giọng:

Con Mốc nó vừa cầm cỏ ngoài bờ ruộng, như thế, canh càng thêm đậm.

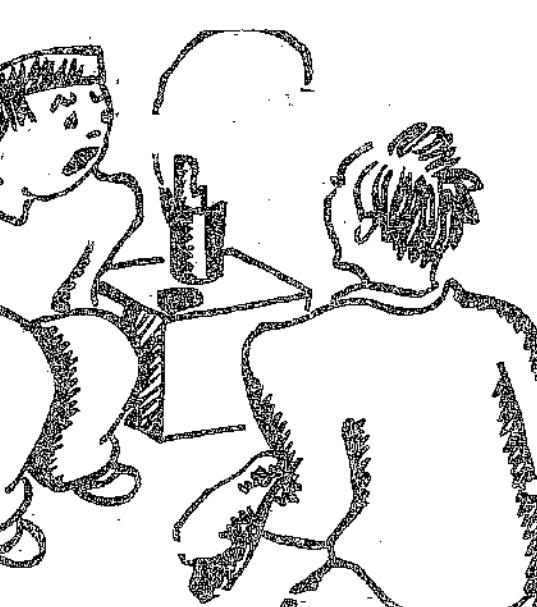
Của Mộc-Xì Hanoi

I. Tô đầu mà dại

Một cậu bé từ nay loay hoay chưa bấm chuông một nhà kia, vì chuông đẽ cao quá không với iới... Một người đứng gần đây thấy thế, bèn lại bông nó lên để nó bấm chuông. Khi bấm xong, thằng bé bảo người kia rằng: trong nhà họ sắp ra, tôi với ông chạy đi thôi.

Cụ Chánh ngồi uống rượu. Trong mâm có xă Ngoạn, tinh tham ăn, cứ nhầm đĩa thịt mỡ thái ba chỉ mà gấp «cáp gip». Cụ chánh đau lòng, muốn số anh chàng tham ăn, mới nói:

Tôi đỡ các ông biết, giỗng gì chết rồi, mà vẫn còn yêu nhau nào?

Người nhà — Bầm... bầm ông... ô-tô bà con và các cậu đi đầm xuống khe núi... bầm ông, bà con và cậu hai...

Quan Hán — Thế... ô-tô eó việc gì không?

— Giỗng sam ở bờ chủ gi?

— Không phải.

— Giỗng ba ba, thường luồng bao giờ cũng đi đôi chử gi?

— Không phải.

Lão chờ cho lúc xă Ngoạn lại dương gắp cặp đồi miếng thịt mới nói: «Kia kia, các ông không biết à? Giỗng lợn chử gi? Thật chết rồi mà vẫn còn cù nầm đè lên nhau, không nỡ rời nhau ra, kia kia...

Của L. Thuyết Hanoi

I. Tên tây

Một anh bồi được nghỉ, về chơi quê:

Này các bác ạ, tên annam nghe nó lung củng, các bác cũng nên cải tên tây như tôi, nghe nó hay hơn.

Thế tên tây bác là gì?

Hay lắm! Ông chủ đặt cho tôi là... Mắc-mit-toóng!

II. Bi tăm

BA ẾCH — Ngày cù, tôi tăm cứ mỗi ngày là nấm, sáu lượt.

LÝ TOET — Bác phải biết, lối kén gi, tôi cù tăm mỗi lượt, it ra là nấm, sáu ngày.

KẾT QUẢ CUỘC THI

(Số 103, 104, 105, 106, 107).

Giải nhất về bài «Láu cá» đăng trong số 106, của cô Trương-thị-Nga, 48 rue du Coton — Hanoi.

Giai nhì về bài «Lời con trè» đăng trong số 107, của ông L. V. T. — Hanoi.

(Xin ông cho biết tên và chỗ ở).

Thi tranh khôi hài

Giải nhất về những bức tranh đăng trong số 103, 104, 105, của ông D. L. T. D. Nhượng.

(Ông cho biết chỗ ở).

Giải nhì về tranh «vợ xă Xê đánh lợn» đăng trong số 107, của ông Nguyễn-văn-Ngh 103 rue du Chanvre — Hanoi.

THUỐC LÂU HỒNG KHÈ

Bệnh lâu mới mắc phải, hoặc bệnh đã lâu chữa không rút nọc, mỗi khi uống rượu, thức đêm, trong người nóng nẩy, lại thấy trong nước tiểu có vón, uống thuốc này đều khỏi rút nọc. Thuốc đã mau khỏi, lại không công phạt, nên được anh em chí em đồng-bào tin dùng mỗi ngày thèm đói, cả người Tây, người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được khỏi rút nọc, công nhận rằng không thuốc nào hay bằng thuốc lâu Hồng-Khè. Giá 0\$60 một ống. Bệnh giang-mai, bệnh hạch lèn soái, nóng rét, đau xuong, rát thịt, rắc đầu, nổi mề-day, ra mào gà, hoa-khè, phá lở khắp người, uống một ống thuốc là kiến-hiệu, không hại sinh-dục. Cũng 0\$60 một ống. Xin mời quý bộ lại hoặc viết thư về, lập tức có thuốc gửi nhà giày-thép đến tận nơi.

HỒNG - KHÈ DƯỢC - PHÒNG

88, Route de Hué (số cửa hàng Hanoi) — Téléphone 755

SAI-LÝ HỒNG-KHÈ — M. Đức 73, Belgique, Haiphong — Ich-sinh-Đường 190, phố Khách, Nam-định — Xuân-Hải 5, Rue Lạc-sơn, Sơn-tây
Phúc-Long 12, Cordennier, Hai-duong — Bát Tiên, Maréchal Foch, Vinh — Bát Tiên, Paul Bert, Hué — Bát Tiên, Tourane marché — Rue Marché Nha-trang
Đức-Thắng 148 Alberi 1er Dakao Saigon — Cố đặt đại-lý khắp ba Kỳ — Ai muốn nhận làm đại-lý xin viết thư về thương lượng.

CUỘC DIỄM BÁO

KHÔNG BIẾT NÓI DỐI

Bà lão lân thần

Rồi ông Lãng vĩ, ông Lãng von... Ông ta nhận rằng người ta thường có khi nghe truyện Nam-phong cũng gần như nghe truyện các bà lão kẽ, dẫu chẳng nói ra miệng thì cũng nghĩ thầm trong bụng rằng:

« Bà lão nói lẩn-thần ».

Vậy ra Nam-phong là một bà lão lẩn-thần.

Nhưng, theo ông Lãng, thì « kỳ thực, những câu truyện « bà lão » nói ra vẫn xác đáng lắm, lý thú lắm ».

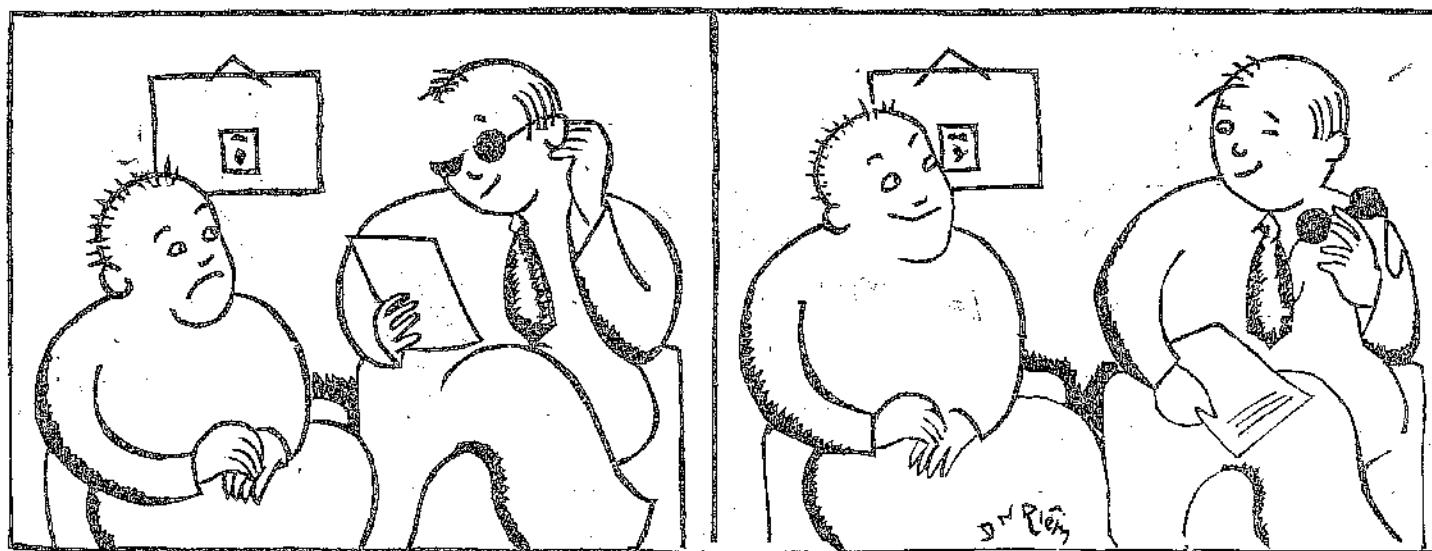
Ông Lãng thích nghe truyện lẩn-thần của « bà lão » thì ông tha hồ lẩn-thần ngồi mà nghe, nhưng ông bắt đọc giả Nam-phong phải nhận những câu truyện ấy là « lý thú, xác đáng » thì khó cho cái thông minh của họ quá!

Cô gái hây hây

Ông Lãng lại nhất định bảo rằng « chẳng qua bộ áo ngoài nó làm hại bà (lão Nam-phong) đê cho bà mang tiếng là già, là lẩn đó thôi ». Ông muốn từ nay « Nam-phong không phải là bà lão, Nam-phong lại là một cô thiếu-nữ hây-hây ! »

Đó, anh em nghe rõ chưa ! Ông Lãng lột bộ áo ngoài của bà lão già, cho bà lão « mặc cái áo chẽn hơn xưa một chút đê về cái nét thuởt tha của mình vóc, rẽ đường ngôi lệch sang bên một chút, chứ không giữ đường ngôi lối cũ ở ngay giữa chán, thẳng đường sống mũi đi lên... » là bà lão đó hóa ra một cô con gái hây-hây.

Nếu các cô con gái hây-hây giống

Binh (đọc thư tình) — Ái-nương ơi, mỗi khi tôi nhớ tới ái-nương thì một giọng lệ lại chảy tuôn trên má...

Mão — Ô hay ! sao anh không nói hai giọng lệ chưa chan trên má có hay hơn không ?

Binh — Anh không thấy tôi chột mắt đây à ?

như cô gái — lão già Nam-phong, thì ai còn dám trông mặt dàn bà, con gái nữa.

Kiến thiết...

Ngày xưa, ông Phạm-Quỳnh trong báo Nam-phong chủ trì cái thuyết « dung hòa hai cái văn minh Áu, Á ».

Đến nay, Nam-phong đổi mới.

Ông Nguyễn-tiến-Lãng ve ve : « Chủ nghĩa Nam-phong, tinh thần Nam-phong là trật tự, là điều hòa, là dung hợp... là tinh thần của chủ nghĩa kiến-thiết ».

Xưa điều hòa, nay dung hợp, vậy thì đổi cái gì ? Đổi cái mùi bia...

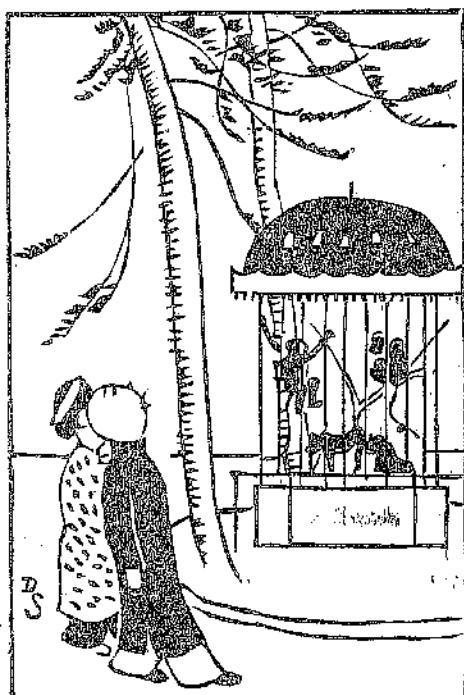
Ông Lãng tin ở hai chữ « kiến thiết » lẩn. Ông bảo : « Phàm phái nào thấy có công phu kiến thiết, có lao công gầy dựng lèu một công cuộc gì hiền nhiên, thi có lẽ phái ấy có giữ một đôi phần chân lý ».

Thí dụ như ở Haiphong có một bơn đồng cốt phao lèu rằng một cây gỗ nồi lèn ở ruộng là một cây gỗ thần, rồi bảo thiên-hạ dựng đền lên thờ vì thần gỗ ấy, là một phái đã có công » kiến thiết »... kiến thiết nên cái đền cho sự mê tín đi đoán ta nên theo. Đó là cách phân biệt ta thuyết với lẽ phải của ông Lãng đó, cách đó có vẻ tho... thần la.

Ông lại bảo : « Việc phá hoại, bất cứ ai cũng có thể làm được ». Ấn có nhai, nói nên có nghĩ một chút dinh, ông Lãng ạ. Đã biết bao nhiêu người hô hào bỏ những lục xôi, thịt ở đâm hương thôn, mà đến nay, xôi, thịt vẫn hoàn là xôi, thịt, — đã biết bao nhiêu người bảo nêu bỏ những hủ tục về hôn-nhân, về những sự mê-tìn dị-doan, mà công hiệu có là bao ?

Còn kiến thiết, mà chỉ chủ trương sự kiến thiết những sự không có thể thực hành được, thì chỉ có những người thực thà quá hay những người muôn nhân đó mà mưu đồ sự gì, hay có ai xui thôi. Mà ông Lãng chắc chắn phải là người thực thà quá rồi !

Tứ-Lý

Hoa hoàng lan ở đây có thứ hương lạ nhỉ ?

LE-TA LÀM BÁO

(Tiếp theo)

Bài học nghiêm trang

Bách Linh thường làm hộ lấy cái giọng đạo mạo của một nhà giáo-su bảo tôi :

— Ngày nay họ làm báo một cách dễ dàng quá. Họ coi: nghề làm báo cũng như nghề đi bán lạc rang, có khi lại không bằng. Vì bán lạc rang ít ra cũng phải biết pha nước muối cho vừa, ngâm lạc cho khéo, rang lạc cho đều, rồi lại phải biết tìm đèn chòi có thứ « công chúng » ưa sờ lạc cho mình nữa. Còn « nhà làm báo », thì không biết một ly một tí gì về nghệ thuật hết.

« Ra khỏi trường học, có cái bằng thành chung bay tú tài, thế đã là gom lâm rồi đấy. Trong đầu họ mới chưa đầy những hình mèo, hình tròn của khoa kỹ-hà-học, còn nặc những hơi cường-toan với mài triết-ly, thế là đủ cho họ tưởng có thể làm nhà dư-luận của quốc dân... Thế rồi người ta đòi viết, đòi bôi lên mặt giấy những điều không ai cần biết — để dạy đời... Có khi cả đến cái khoa học nhà trường, người ta cũng chưa thâu-thái được mấy, một ngày tốt kia, người ta chế-tạo được mấy bài thơ, tượng-tự như mấy bài kiệt-tác của anh mới rồi, hay viết được mấy đoạn văn sầu cảm, vò vè, hay phỏng dịch được những cuốn thảm tinh tiên thuyết mà người thiểu số tuyệt vọng tự-tử ở hời thư mười lăm... Người ta khẩn khoản gửi dũng vào mấy tờ báo tung bài. Đến lúc bài mình được in lên, mình được thấy tên ở dưới; ấy thế là người ta đã vội ngạc nhiên không hiểu sao mình giỏi đến thế, chóng thành tài đến thế, — rồi người ta đi kêu-jam! Hà-nội lên rằng người ta là « nhà viết báo » đây ! — Thưa ngài, tôi viết báo A.... Tôi

ám trợ bút cho báo B... — Thưa ngài, từ khi tôi vào bộ biên tập báo X.... »

— Anh khe-khắt quá, khi viết báo thi lẽ tất nhiên là người làm báo chứ.

Linh-nguyệt tôi :

— Anh nói như đùa ngốc vậy ! Thể bác xã Xê gửi lời minh ta lương y hay ông trọc phú bá cáo việc riêng để tìm vợ hai trốn mất cũng là nhà làm báo rồi ư? Văn-sĩ khác, nhà làm báo khác. Nhà làm báo không phải là người ngồi nhà mà gò túng văn, đếm từng chữ, ghép những câu văn cho réo rắt hay cặm-cụi trong nửa ngày để viết nửa trang giấy tả tâm sự một người thiểu phụ nhỏ chõng. Không, nhà viết báo phải là người biết công chúng, có kinh nghiệm, thao dời, biết quan sát vừa nhanh, vừa kỹ, biết yêu nghề; phải nhuôi tôi, để nghề làm báo lên trên hết mọi nghề mới được; đó là những đức tính cần thiết hơn là giỏi về khoa tu-tử học và thuật xếp đặt một truyện tinh ly kỳ. Tài

— Nay,

PROPHÉTIE EGYPTIENNE
TIEN TRI AI CẤP

DOAN VIEN TRUC SAU DUNG NHU THAN

Chu so ve Chien binh DAP-CAP

20 ngày sau sẽ tên họ, tuổi

Phu chinh mon do 070 binh binh phi

BÁC-SI NG
Chuyên - trị bệnh người - nhón, trẻ con Nội - khoa
PHÒNG
68, Phố Gia - Long — HANOI (Gi)
GIỜ THĂM BỆNH Sáng từ 9 giờ
Bệnh-nhàn cẩn-cấp, đêm hôm m

liệu của nhà làm báo là việc đòi cũng như của nhà làm văn, nhưng toàn những việc hiện tại, những việc mà anh với tôi trông thấy hằng ngày,... Một người học thức khá rộng để có thể làm một cái luận án về xã-hội học, một hôm vác cái bảng to tướng đến nhà báo xin việc.... Tòa báo nhận cho chàng ta thử tài. Họ bảo làm một bài tường thuật về một vụ mất cắp trong một nhà hàng mà họ phải chàng ta đi. Hôm sau, chàng lại phải điều tra một tấn «tinh kịch» nó không liên-lạc gì đến tài học của chàng. Rồi hôm sau nữa....

«Hôm sau nữa, chàng ta đến tìm ông chủ bút, ngày thơ phan tràn rǎng:

«— Tôi xin nói ngài biết... Tôi sở trường về việc chính trị xã-hội kia....

«Người như thế không thể làm báo được. Giả anh chàng cứ kiên tâm, cứ chịu khó đợi trong lúc đi nhặt tin chó chết và vui lòng làm các việc người ta trao cho, tất cũng có ngày có thể được như ý muốn mình là viết những cái quan trọng. Nhưng bởi chàng không biết nghề, không yêu nghề, nên trưởng làm như thế thương-tôn đến cái danh giá ti-hoi của mình, nên trưởng cả công việc làm báo chỉ ở việc viết những bài đại luận.

«Lần thứ nhất tôi vào nhà báo cũng vậy. Tôi cũng tưởng thế. Hôm đầu, ông chủ bút bảo tôi:

«— Ông ra sở cầm hỏi rõ cho tôi về nạn ô-tô vừa rồi.

«Tôi bức dọc lăm, nhưng tôi ra sở cầm hỏi.

«Rồi sau ba, bốn tháng chạy trên các đường thành phố, thỉnh thoảng tôi mới được viết một bài dài. Mà có được vừa viết vừa rung đùi đâu?

«Ông chủ báo bảo tôi: — Ông biết việc bắt rượu lâu ở làng X.... không?

«— Biết.

«— Thế ông có rõ những điều hắc ám ở trong đó không?

«— Rõ.

«— Vậy ông ngồi xuống đó viết đi... Một cột ruồi, trang đầu, đó là bài xã thuyết của ông hôm nay, mà viết mau lên!

«Một lần khác, ở một tòa tuẫn béo' ông chủ bút hỏi:

«— Việc tham tang ở tỉnh Mô, ông điều tra cần thận đấy chứ?

«— Cần thận.

«— Ông đã đọc dư luận các báo tây, nam rồi chứ?

«— Tôi chưa có thì giờ...

«— Thế ông còn đợi gì?

«Lập tức tôi đọc dư luận, rồi lập tức viết một bài công kích quan-trường...

«— Nhưng ông viết mau lên, viết ngắn mà ý nói nhiều, độ một giờ nữa phải đưa kiêm duyệt.

«Đấy, làm báo đại khái là thế đấy Lê-ta à. Có sướng gì đâu. Cái phần thường duy nhất của mình là được thấy cái công nghiệp trước tác của mình bị họ quên đi sau 24 giờ đồng hồ. Nhưng tôi vẫn không khinh nghề làm báo. Tôi vất vả nhiều lắm, mới được vào đó. Tôi bị những nhà làm báo vô tài, vô học, mà nghệ thuật không hơn gì các ông thư ký ở sở tây buôn, bạc đài tôi, khinh mạn tôi... Họ bỏ bài của tôi đi thì tôi viết bài khác, rồi lại viết bài khác nữa, rồi cứ viết mãi... ngày nào cũng thế, cửa nhà báo vừa mở là tôi đã bước vào cùng với ánh sáng mặt trời. Tôi đưa bài mới của tôi ra... Rồi sau cùng, ông chủ bút phải chú ý đến tôi và cho tôi cái vinh hạnh đầu tiên được đi nhặt tin chó chết.

«Còn anh, anh muốn làm báo, mà anh không chịu một cái khổ gì hết, muốn cho người ta đưa kiệu rước anh vào đó hay sao? Mà anh lại là đồ tồi, không giỏi bằng tôi? Từ điệu bộ, ngôn ngữ, đến trí thức của anh chỉ hơn bọn mán rùng dầu một vài bực».

Tuy biết Linh khí bảo tôi thế là có ý nói ngoa ra một chút, nhưng tôi không hề cãi chính bao giờ. Linh chẳng đã cho tôi thấy cái gương nhẫn耐 của anh ấy sao? Vậy thì tôi cũng kiên tâm, cũng chịu khổ với nghề làm báo mà tôi đã bắt đầu yêu. Ông thần giáng khổ cho tôi là Linh đó.

(Còn nữa)

LÊ-TA

Giòng maiev negioc

MÃY CÃ

PHONG-DAO MÓI

(Kính tặng Tăng-Cương Hoà-thượng)

Nhớ rằng đạo Tết vừa qua,

Tú mừng sự cụ Chùa-Bà Tăng-Cương:

«Tăng kinh, tăng phẩ, tăng sương»

Phật cho ăn lộc thập phương làm giàu.

Quả-nhiên được như lời cầu,

Mõm Tú mè, nói có sứt đâu bao giờ...

Hàng Trống có đèn Nhà-Bà,

Một nơi «bán hành», xem ra đắt hàng.

Ông từ giữ việc đèn nhang,

Tiền thu mỗi tháng có hàng bạc trăm.

Dân làng tiếc của, sinh cảm,

Lạ gì trâu buộc trâu ăn thường tình.

Đem nhau đến cửa công-binh,

Miếng ngon ai dễ chịu dành riêng ai.

Chẳng qua muôn sirs tại trời,

Ông Tú cũng hão, dân thời cũng sướng.

Đứng đứng, sự cụ Tăng-Cương

Được sung chúc giữ đèn hương đèn Bà.

Nam-vô đức phật Di-Đà!

Độc trì sự-cụ Chùa-Bà Tăng-Cương!

Cụ dù tăng phẩ, tăng sương

Nhớ câu chúc-tụng, nên ơn Tú này...

TÚ MÔI

Gian (Jeanne)

Mà bữa trước mới năm nhà thương
dưới Gián.

Ông tay này ưng cô Ba Vành ông lâm

Nên có muốn gì cũng sắm cho ngay,

Cụ lý ngài cũng lâm lúc sương láy,

Rượu nồng đầy mấy ngày đi chơi mỗ,

Còn lão khà khà kia kiết lõ,

Tiền một đồng cũng chẳng có dính
trên.

Sánh thử coi ai kém, ai hơn,

Thế mà cũng chờn vờn chít gá!

Thôi ông bảo hồn: như thật lòng

Mà không tiền thì chịu đỡ có này:

«Nàng» không tinh, nhưng trông cũng

hay hay,

Đầu il tóc, môi vừa dày, vừa trễ,

Người không béo, nhưng hế di là

khé-né,

Áy là con ông Xê-lang tôi.

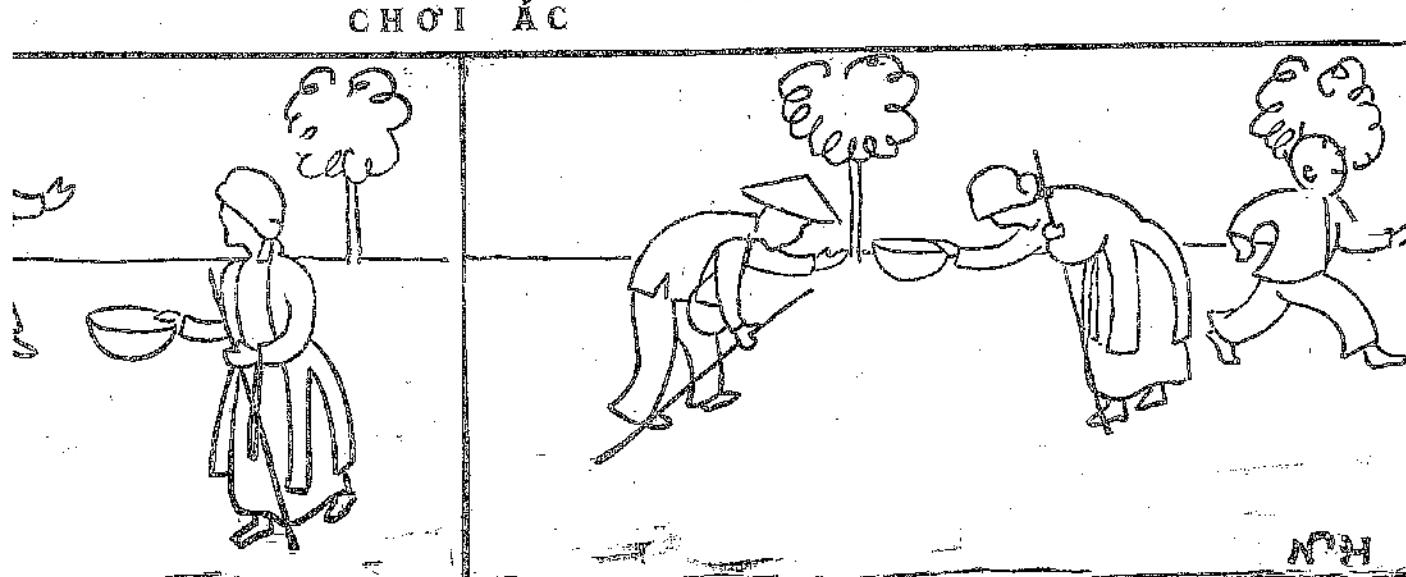
Chịu không, tôi sẽ giúp lời?

Đào-văn-phò

BA PHỤ BẢN CỦA BA DANH HỌA

Trong rừng mai của Nam-Sơn
Liên-hai-euc của T. Bình-Lộc
và số sau

PHỤ BẢN IN 5 MÀU
của NG. CÁT TƯỜNG

— Lấy cậu, con đói khát xin cậu bát cơm.

— Lấy cậu, con mù lòa xin cậu đồng cháo.

YÊN - BÁCH

gi - khoa, Hô - sán, Chùa - khoán các bệnh hoa - liêu

M - BỆN H

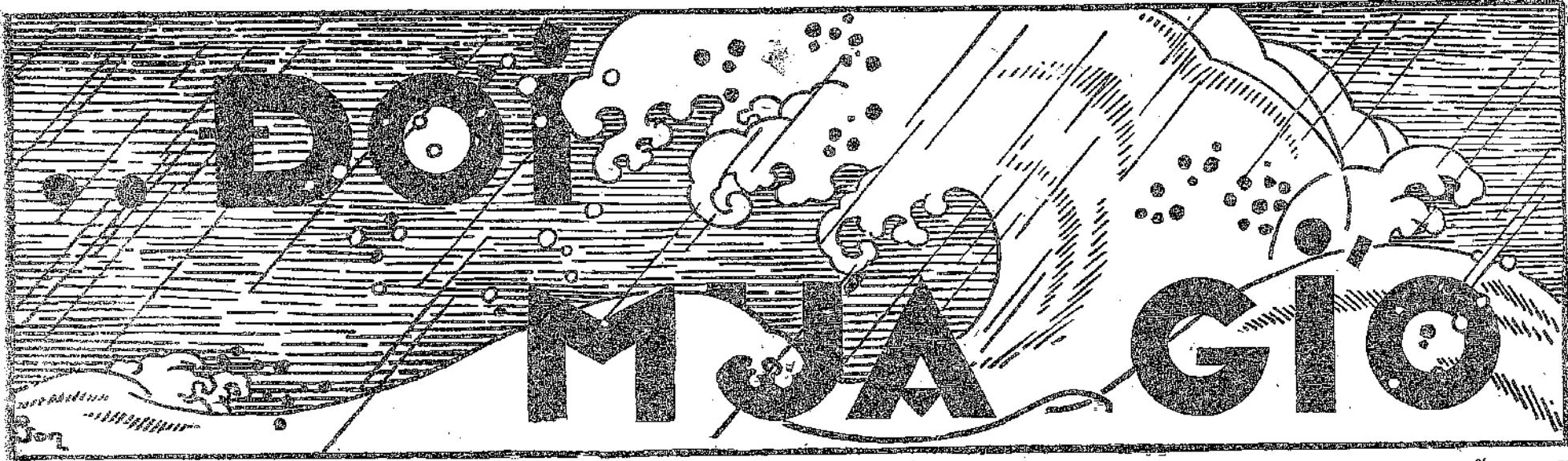
847) (Gốc cây thị, gốc Hàng Kèn)

2 giờ — Chiều từ 4 giờ đến 7 giờ

tới đến nhà lúc nào cũng đi ngay

VÉ TRUYỀN THÂN
50x60
THẬT GIỌNG THẬT KHÉO THẬT BỀN
giúp cảnh mèo và
Obisana DẠP CẦU

2.70

KHÔI TIÊU-TUUVẾT

XI

Ong Hải-Cảng, trong một căn nhà phố Sông Lấp, ba trang công tử và hai gái lồng chơi đương thi nhau nô đùa cười như pháo nổ.

Căn nhà không có gác và chia ra làm hai ngăn. Một bên là buồng ngủ và buồng tắm, một bên là phòng khách. Ở đó, trong một cái khâm lớn, kê một cái sập thấp, cả hai đều kiều tầu cò, trạm trồ rất tinh và nước son đèn đã nhạt, màu vàng thêp đã phai.

Trên sập, một bộ khay đèn thuốc phiện bằng pha lê, cực kỳ sáng sủa, bóng lộn, với những mỏc, những tiêm bằng bạc, bằng vàng, với những lọ bằng sứ nhỏ sin, và những gác tiêm bằng ngà, bằng ngọc. Hết thấy mọi vật ấy đều mạ kiều tầu cũng như những bức tranh, những bức từ bình có chữ Phùng-quốc-Tài treo nhau nhẫn trên tường cùng là cái bàn tròn và bốn cái ghế gỗ trắc có lưng tựa bằng đá Vạn-nam bày gần đây mà một cái bình-phong cũng mạ kiều ngắn hẵn ra với cái sập thuốc phiện. Cho cả đến những nệm vát lá liệt trong phòng trên một tấm thảm cờ cũng may bằng gấm vóc Thượng-hải.

Đó là nơi nhà riêng của Hanh để cõng bè bạn họp chơi bài thỏa thích. Trước kia Hanh trang hoàng nơi ấy theo kiều Âu-tây, nhưng từ khi người mình lấy người Pháp mà cái thời bài tri theo kiều tầu đã thành thời thừa, thì Hanh liền bỏ hết đồ lót mà mua đồ tầu thay vào.

Xem P. H., từ số 39

Hôm ấy ở nơi nhà riêng phố Sông Lấp hình như có cuộc đón tiếp long trọng, vì trên một chiếc bàn giải khăn trắng trong, dưới ánh lú mờ một ngọn đèn điện đặt trong cái khung đèn cổ kiều tầu, thấy bày rất

nhiều chai sâm banh và cốc uống rượu cùng là những món ăn nguội và hoa, quả đủ thứ.

Hanh nhìn đồng hồ treo trên tường, bảo người bạn gái nằm đối diện bên kia khay đèn thuốc phiện.

— Yen à, anh lo lắm, có lẽ Tuyết không đến chăng? Gần mười hai giờ rồi mà chưa thấy gi.

Yen ngừng tay tiêm thuốc trả lời:

— Anh nóng này quá, thì hãy chờ một lát nữa đã nào!

Xuyễn thở phào khỏi thuốc lá ăng-lê, nói tiếp:

— Anh phải biết, Tuyết đã hứa một lời thì như đánh đồng cột.

Tiến đương lim dim mơ màng với cái say thuốc phiện, cắt giọng lờ đờ, khàn khàn bẻ lại:

— Xuyến nói chí phai. Đanh đóng cột thì lấy kim nhô lên rất dễ, phải không anh Tâm?

Tâm ngồi lọt vào trong đống nệm mềm ở cái «đi-văng» bên cạnh, uể oải, vươn vai ngáp mà đáp lại:

— Phai, nhất là cái cột ấy lại chỉ xây bằng gạch với cát.

Yen hầm hầm tức giận, vứt tầu với tiêm xuống sập, đứng dậy cự:

— Các anh có giỏi thì chọc nữa đáp đổi với chị Tuyết. Thật tội truyền đời cho các anh biết trước mà tránh những cái tát tai nêu thân.

Mọi người cười ồ. Tâm bá mồm toan nói đứa một câu thì Hanh bắt Yen kè lại cho nghe sự gấp gáp của nàng với Tuyết.

Sáng hôm ấy, Yen đang đứng hỏi mua hộp phấn ở trong hiệu Gô-da, bỗng có ai vỗ vai. Yen quay lại thì là Tuyết. Tuyết vui vẻ hỏi thăm tin tức các chị em bạn ở cảng. Lâu nay Yen không gặp Tuyết, vì Yen cho Tuyết đã trở nên có tính cách trưởng giả, nên không muốn đến chơi nhà và trong lúc nói truyện, Yen cũng tránh không hỏi gì đến Chuong. Thị lại chính Tuyết đột nhiên gọi ra mà bảo cho nàng biết rằng Tuyết đã bỏ tình nhân rồi. Yen nói:

— Em xem ra khi chị ấy thuật lại câu truyện li biệt thì chị ấy buồn lắm, cặp mắt chị ấy như muốn khóc, cái móm cười gượng như muốn mếu. Em tìm lời an-ủi và khen ngợi. Thực bảo Yen:

ra, chị ấy ở được với Chuong được đến hơn nửa năm, em cũng lấy làm lạ. Với cái tính tự do, bạt mạng của chị ấy thì xưa nay chị ấy có yêu ai được một tuần lễ bao giờ đâu...

Hanh cười lơi lả, ngắt lời:

— Thế rồi có yêu tôi được ba ngày không?

— Đốt anh đi! Đê người ta kể nốt cho mà nghe đã nào: Muốn cho chị Tuyết khỏi nhớ tiếc Chuong, vì em cứ tưởng Chuong đuổi Tuyết đi để lấy vợ, em liền nói xấu tan tệ cái ông giáo đạo-đức kia, thì Tuyết chau mày dăm-dăm ngầm nghĩ. Rồi chị ấy bảo em rằng chị ấy vẫn yêu Chuong.

Hanh lại ngắt lời:

— Văn yêu Chuong?

— Văn yêu Chuong, mà chính vì thế, chị ấy muốn xa Chuong. Chị ấy bảo em: «Khô nhất cho bọn chúng ta là yêu phải người như Chuong, hàng người luôn luôn mờ màng tới những tinh tinh trong sạch.»

Mọi người cười chế nhạo. Tâm nói:

— Trong sạch thì chắc là bọn chúng mình không trong sạch rồi, phải không hai em Yen Xuyen?

Một cái tát kêu ròn trên má Tâm. Tâm cười nói dùa:

— Hôm nay ngày giỗ trận đèn Đồng-quang có khác!

Hanh nóng nảy, chắp tay sau lưng đi dì lại lại trong phòng, rồi quăng mạnh diều thuốc lá vào lò sưởi, bảo Yen:

CÁCH THAY DA ĐỔI THỊT

Ngoài ra có máu như cây cỏ nhưa, máu sấu, máu nóng, máu lạnh, máu khô, đều làm cho người phải suy yếu; cái nguyên nhân đó hoặc bởi quá lao tâm, lao lực, quá đam mê, ăn uống chất phép, hoặc mắc bệnh ghê lở, hắc-lào, ho-lao, lậu, giang-mai, nghiêm thuốc phiện, ăn các đồ quá cay nóng, ở nơi son lam, chướng khí, bị ngã-nước, nằm mương, rớt nắng nhiều, đều làm cho máu mắc bệnh, những chất độc và vi trùng ấy chuyển vào máu thì máu phải hư, không đủ sức nuôi thân thể, làm cho thân thể phải già yếu, thèm thèn suy kém, da lông sinh bệnh di tinh, mộng tinh, thận hư, da lão sinh ra khí hư, kinh nguyệt không đều, muộn bễ sinh đẻ, đều bởi máu có độc cả. Muốn cho khỏi các bệnh lộc hết chất độc trong mạch máu, cho máu trở nên tốt, cho người được béo khỏe, nhán sắc tốt tươi, vượng bể sinh dục, thì nên dùng thử thuốc: «BÁCH-BỘ-THIẾT-HUYẾT» số 25 » mỗi hộp giá 1 \$ 50, của nhà thuốc TÂM-THIÉN-DƯỜNG, 48, Phố Phúc Kiến Hanoi, dùng chất sắt, và các vị thuốc bồ máu, theo phép hóa-học mà chế ra, công hiệu rất mạnh, đã được nhiều giấy cảm ơn và khen ngợi của các người dùng thuốc. Bán tại nhà số 140 phố Khách Nam-Định, hiệu Mai-Linh, số Cầu-đất Hai hòng Bão-hung-Long Phú-Thọ, Phúc-hung-Long Thành-Hoa, Vĩnh-Đông-Tường Nghệ-An, Vĩnh-tường Hué, Thái-Khanh đường Đô-hữu-Vị Tourane, Trần-Đinh-Quảng-Ngãi, Đường-Tả Quinhon, Song-An Bình-Định, Mộng-luong Nha-Trang, Rô-nam-Hưng Phan-Thiết, Thành-Trịnh, 38 Pelleria Saigon, Nguyễn-bá Năng Bắc-liêng, và các nhà đại lý bán thuốc Nam-thiên-Đường ở các tỉnh trong xứ Đông-Duong.

S ỦA

NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

SỨC KHỎE CỦA TRẺ CON
BAO THẦU CHO
CHÍNH-PHỦ PHÁP

Độc quyền bán cho các nhà thương, các
nhà hộ-sinh và các nhà thương binh, v. v.
ở Trung-kỳ, Bắc-kỳ và Cao-môn.

Những việc chính cần biết trong tuần lễ

TIN TRONG NUOC

Một tờ in giấy bạc giả ở Hòa-Binh

Các nhà chuyên trách mới bắt được Phương, một tay chuyên mua in giấy bạc giả ở Hòa-Binh. Phương đã thú nhận và nói do một người có thể lực trong bọn xui rực. Người ấy có lẽ là Ông Đinh-Công-Huy, trước quyền án sát Hòa-Binh.

Ông Huy và em ông là Ông Đinh-Công-Niết, quan lang Hòa-Binh, bị tình nghi là có liên can về việc này đã trốn thoát, hiện vẫn bị truy-nã riết.

Ông Phạm-bá-Rong bị bắt

Ông Phạm-bá-Rong, trước tuân-phủ Hòa-Binh, (hiện nay đã về hưu) đã bị bắt và bị giải vào Hỏa lò hôm 23-7 vì bị nghi là có liên can vào vụ bạc giả Hòa-Binh.

Quan Toàn-quyền Robin đã tới Saigon

Saigon — Quan Toàn-quyền Chatel và quan Giám đốc Tài-chính Cousin đã tới Saigon hôm 23. 7.

Ngày 27. 7, òi Phnom-penh triều kiến vua Cao-mèo, 28. 7 trở về Saigon và 1er. 8 òi Trung-kỳ để triều kiến đức Bảo-Đại tại Huế, xong sẽ ra Bắc-kỳ nhậm chức ở Hanoi.

Một người tá-diễn bị bắn chết ở dồn diễn Cao-lô

Bác-sĩ Gillard, quản lý dồn diễn Cao-lô (Phủ-lang-thuong) vì bắt binh với tá-diễn Dương-văn-Tất nên cùng bộ hạ đến nhà Tất, khuân đòn đặc-dịch đuổi Tất ra ngoài. Tất không chịu, hai bên xung đột, thế rồi, trong khi nhộn-hạo, Tất bị hai viên đạn vào lưng chết troi.

Người ta nghi là bác-sĩ Gillard đã bắn Tất và đã bắt bác-sĩ giam vào Hỏa lò để chờ xét hỏi. Người thu ký riêng của bác-sĩ cũng bị bắt.

Ông A. R. Fontaine tạ thề

Ông A. R. Fontaine chủ hảng rượu Fontaine & D. D. đã tạ thề ở Pháp. Ông là một nhà doanh nghiệp lớn ở Pháp. Hảng rượu Fontaine ở đây chỉ là một chi nhánh của hảng ông.

Tàu ngầm Joessel thao luyện ở Cam-ranh

Chiếc Vitry le Francois và chiếc tàu ngầm Joessel đang thao luyện ở hải cảng Cam-ranh. Cuộc thao luyện đã bắt đầu từ đầu tháng Juillet, có lẽ cuối Juillet mới xong.

Ký-sư và phó ký-sư người Nam có quyền làm biên bản phạt những xe cộ

Các viên kí-sư và phó kí-sư người Nam, cũng như người Pháp, được lập biên bản về các tội phạm vào việc cảnh sát đường xá. Biên bản đó sẽ dùng làm gốc cho việc truy tố ở các tòa án.

KÝ SAU

SÓNG LAM, CÁT TRẮNG

Phụ bản in năm màu

Xử lại hồ Trúc-bạch

Việc xử dời lại các đường ven hồ Trúc-bach trong năm nay không thể thi hành được.

Sang năm, thành phố định phá chiếc nhà liền đèn Chấn-Vũ ở đường Lyautey để nối thẳng đường Briere de Lisle sang đường Lyautey.

Việc khiếu nại về việc bảo cử nghị viên Bắc-kỳ

Những đơn khiếu nại về các nơi bảo cử sau này bị bãi:

Khu thủ nhất Hanoi, khu mòn bài Hai-phong, Trực-ninh và Xuân-trường (Nam-dịnh), Hoài-đức (Hà-đông), Thái-binh, Phú-lý, Bắc-ninh.

Đoàn huống đạo Nhật sắp đến Saigon

Saigon — Đến 14-8, một số hội viên của huống đạo liên đoàn Nhật sẽ ghé lại Saigon quan sát và kết mối thân thiện quốc tế với huống-đạo ta, rồi đi qua Phi-luật-tân, Hà-lan, Tân-gia-ba và Xiêm.

TIN XIÊM

Tìm mỏ vàng

Pursat — Có một hội tư bản đang tìm mỏ vàng ở vùng Pursat. Cách chợ Pursat

HỘI VĂN - QUỐC TIẾT-KIỆM

Hội tư Pháp dưới quyền kiểm-soát của quan Toàn-quyền Đông-Pháp GIỚI THIỆU

PHIẾU TIẾT-KIỆM SỐ 5

Mỗi tháng đóng có 5 \$ 00, trong 15 năm là cùng mà gày được số vốn là 1.000 \$ 00

MỖI THÁNG ĐƯỢC DỰ BA CUỘC XÒ SỐ BẢO KIẾT

May được lĩnh, hoặc:

1. — Một số vốn gấp bội	5.000 \$ 00
có thể đến	50.000 \$ 00
tùy theo số đóng góp,	
2. — Một số vốn	1.000 \$ 00
3. — Một vé miễn góp.	1.000 \$ 00
dùi cho phiếu trúng ra.	

CUỘC XÒ SỐ LẦN ĐẦU MỞ NGÀY 28 JUIN

Phần	Cuộc xò số A.	1 phần trong 30.000 phần, định 5.000\$ cho phiếu 1.000\$
trúng	Cuộc xò số B.	1 phần trong 3.000 phần
số	Cuộc xò số C.	1 phần trong 3.000 phần

Hội có phát hành ra phiếu 500 \$ 00 và phiếu 200 \$ 00. Phiếu này được hưởng quyền-lợi của phiếu 1.000 \$ tùy theo số vốn trị giá.

CHO ĐƯỢC RỘ CÁC BIỀU-LỆ, XIN CẤT VÀ GỬI THƠ DƯỚI ĐÂY:

THƠ GỬI CHO:

HỘI VĂN - QUỐC TIẾT-KIỆM

Soeiété Internationale d'Epargne
53, Ed Francis Garnier, Hanoi

THƯA ÔNG ĐẠI-LÝ,

Tôi có thể đề ý mua phiếu tiết-kiệm của Hội ông, nên xin ông: Cho Người thay mặt hội đến cắt nghĩa cho tôi rõ điều lệ (1). Gởi cho ôi sách điều-lệ của Hội Văn - Quốc Tiết-Kiệm.

Thơ này không bắt buộc tôi phải mua phiếu.

Tên, họ Nghề nghiệp Chỗ

(1) Xin xóa bỏ câu nào không dùng đến.

6 cây số, trên đường Battambang, họ đào bằng hầm cách nhau độ trên 100 thước và sâu chừng trên, dưới 40 thước để lấy đất đưa về Pháp thí nghiệm.

service) trong hạn một năm, bắt đầu từ ngày 6. 8. 34).

Quanh việc Stavisky

Paris 18. 7. — Ủy ban điều tra việc Stavisky đã nghe lời khai của các Ông P. Laval, Mathieu và Tardieu.

Ông Tardieu nói là Ông Chautemps hiểu việc này tận gốc, nhưng cố ý che dày không chịu bắt Stavisky mà cũng chẳng chịu hành-dòng gì, ngày 23-12-34 đã để cho va trốn.

PHI LUẬT TÂN

Phi luật tân độc lập

Ông Manuel Quezon, viện trưởng thương nghị viên Phi luật tân đã báo tin Phi luật tân được độc lập cho toàn quốc dân biết.

Bắt đầu từ 1. 9. 34, P. L. Tân sẽ thành một nước Cộng hòa.

TIN LÀNG BÁO

Báo-an y-báo

Báo báo mới nhận được cuốn Báo-an y-báo do hai bác-sĩ Nguyễn Văn Luyện và Phạm Hữu Chương đứng chủ trương. Mục đích của Báo-an là để phổ thông những điều nên biết về y học và giúp cho mọi người đề phòng tránh bệnh tật. Báo-an báo là một cuốn tạp chí rất có giá trị, chắc sẽ được quốc dân hoan nghênh.

Báo báo xin mừng hạm đồng nghiệp mới được trường thọ và giới thiệu Báo-an y-báo (dày 32 trang, giá 0p15, báo quán 107 Bd Henri d'Orléans) cùng độc giả P. H.

Sách mới

Bản báo tiếp được cuốn « Bình dân văn tập » số 1 của Bình dân văn đoàn, dày 20 trang, khổ nhỏ, giá 0p04 và cuốn Tuồng cải-lương « Huền châm công chúa » của bà Vương-khả-Lâm, Tourane giá 0p30.

Xin giới thiệu hai cuốn sách này cùng bạn đọc.

PALACE

Tuần lễ này — Chiếu tịch:

LA MATERNELLE

Cuốn phim này hay nhất trong những phim Pháp chiếu trong năm 1933. Ba vai chính: MADELINE RENAUD — ALICE TISSOT, MADY BERRY. Lại có mấy chức trẻ con khùng dại ba tuổi mà đóng trò tự nhiên như người lớn. Ai xem cũng phải tấm tắc khen ngợi nhà dàn cảnh đẹp tại Jean Benoit Levy và Marie Epstein. Ai ai cũng nên xem cuốn phim bắt hổ này.

Từ thứ tư 1er đến thứ ba 7 Août 1934. Chiếu tịch:

CÓ KẺ GIẾT NGƯỜI (QUELQU'UN A TUÉ)

Một cuốn phim bí mật, nguy hiểm, trinh thám, ai thích xem phim trinh thám xin chờ bỏ qua.

OLYMPIA

Từ thứ sáu 27 Juillet đến thứ năm 2 Août Chiếu phim:

OCCUPÉ — TOI D'AMÉLIE

(TOI GỬI CÔ CHO ANH)

Chuyện khôi hài vui xuôi từ đầu đến cuối do JEAN WEBER và RENÉE BAR-TOUT sắm vai chính. Chuyện một chàng phải di lính mang vợ gửi bạn, chẳng hiểu tại có thực tình với mình không?

CÔ A MANG BỀN BỀM

Về mùa hè, những đêm tạnh rào, các cô này (tôi hãy tạm xin dấu tên) thường vẫn đeo hai chiếc đèn xanh lết thung thăng khắp ngàn cây, nỗi cô. Ta thường gặp các cô luân, nhưng ta chẳng hề ngừng bước lại ngắm nghĩa là vì ta không có cái quan niệm về sự đẹp như loài giống các cô.

Theo ý các cô thì muốn được người tặng cho tiếng đẹp, tất nhiên phải có cái thân rẹp đét mà dài độ mấy phân tây, phải có cái sắc « nâu ghen thua thám, chì hòn kém tro » nghĩa là cái sắc da cá mâm gác bếp ! Lại phải có cái mình như một dãy vây lớp lớp đè lên nhau, đè, khi tối lui cho cô vẻ dịu dàng, yêu diệu.

Người « cũ súng » vốn hay ưa cái mẫu « thực địa », nên các cô thích đi đêm nhất.

« Mà đi đêm làm gì ? Tất các cô là đồ buôn phấn, bán son chi đây, chứ gái nhà nèo đâu có thể ? »

Nếu ta hay lo nỗi phong hóa suy đổi, át phải mắng các cô như vậy.

Mà mắng cũng chẳng oan nào, vì các cô quả cũng lảng lơ đít thật. Các cô đã « ngoan », trông mang đèn đi đêm thì che được mắt thiên hạ, tránh được cái câu « phi đậm tắc đạo » hắn ? Nào có ngờ đâu, các nhà khoa học ý chứng vì cái bể ngoài ấy, nhằm tưởng các cô là con cháu Diogène thừa trước cả, nên mới tò mò theo dõi để dò xét cái đời tư của các cô. Thi ngờ đâu trái lại với nhà triết học kia, các cô chỉ mang đèn sáng đi đêm thôi, mà đi để tìm một... con đực !

Tìm ra sự thực rồi, át các nhà khoa học kiêm triết học phải đồng ý với tác giả khúc « Cung oán » mà ngâm rằng :

« ... côn trùng cũng hư ».

(Hình vẽ A B)

Nhưng theo đạo trời đất, các cô sâu đất (vì đây chính là tên Annam của các cô) chẳng hư tí nào cả. Tạo-hóa cho các cô đội đèn để lèm tinh, thì các cô cũng như mọi côn trùng khác, chỉ biết cúi đầu tuân lệnh trên mà thôi, chứ chẳng hề có tự hỏi « trời sinh cái này, cái kia là có ý gì ? » bao giờ.

Vậy cho nên hễ tuổi các cô mỗi ngày một cao, thì lửa tình các cô mỗi ngày một mạnh, mà hai ngọn đèn kia cũng theo đó mà sáng hơn lên. Kijk tới tuần cập kê, đôi đèn chói lọi, rực rỡ, chẳng khác gì hai chiếc đèn « pha » ngoài bể.

Bên tuổi ấy, đợi khi bóng dương khuất núi, các cô liền cho đèn bật lên rồi lung tung lì đi, uốn éo như cái dầu ngã (A).

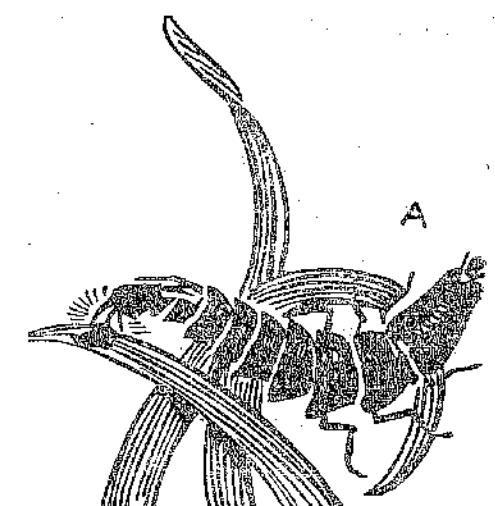
Nhưng người yêu có đâu ở mặt đất mà các cô tìm. Họ còn dương lập lòe ở trên lưng trời kia, vì tinh nhân của các cô là đom đóm đực, (hình vẽ B), mà các cô sâu đất là đom đóm cái vây. Các cậu này bé nhỏ, nhưng rắn rỏi, trông như một mảnh lạc rang vụn, lốm đốm đen, vàng.

Cũng mang đèn kèm bên mình nhưng chí chít như cái thất lung lùa, các cậu nhóc có bộ cánh mạnh, nên bao giờ cũng tìm tinh ở tận trên

không. Các cậu bay chwęch, bay choạc, lồng bắn khoăn chăng định rẽ cánh về phương nào vì phương nào cũng đồng một màu đèn tối.

Nhưng « đi đêm lầm, tất có ngày... cậu phải gặp cô ». Vì các cô tinh ranh lầm : các cô muốn anh hùng bốn bề phải để mắt đến mình, nên sau khi đã di chán, các cô liền lấy một cành lan, lá cỏ làm cột đèn, rồi uốn lung liêu, leo lên tận ngọn, lá loi chiếu ánh sáng soi vung khắp mọi phương, — các cô đem thân làm ngọn hải đăng, may ra cứu vớt được cậu nào đang ho vọt trên mặt bờ biển, thì trước được phúc, sau ấm thân, còn gì hay bằng nữa !

Vậy nên các cô hết sức vận nội công cho 12 mầu thịt ở dâng đuôi (hình vẽ C) các cô vung ra không trung, lúc

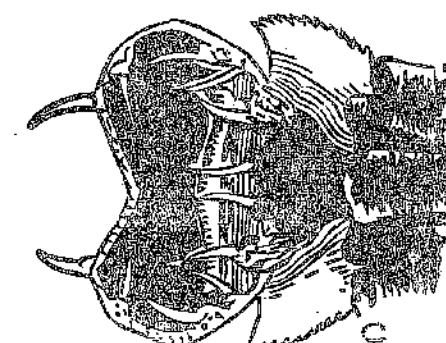

ngả, lúc nghiêng, khi cong, khi uốn, cho dội đèn dưới bụng soay khắp ra « sáu phương trời ».

Nếu xuất hành nhầm giờ tốt, thì chẳng mấy lúc bóng lục đã lọt vào vành mắt một ông khách tim hoa đang chắp chói lặn dâng xa tít.

Trông thấy ngọn đèn quảng cáo, khách tim hoa biết ngay là hiệu « chiêu hiền », nên sáu chân, bốn cánh, vùn vút tới.

Thế rồi sau ta thấy ngọn đèn pha chói lối kia bỗng mờ xanh huyền như sắp tắt: cô đom-dóm đã cạn lời trăm năm to lót.

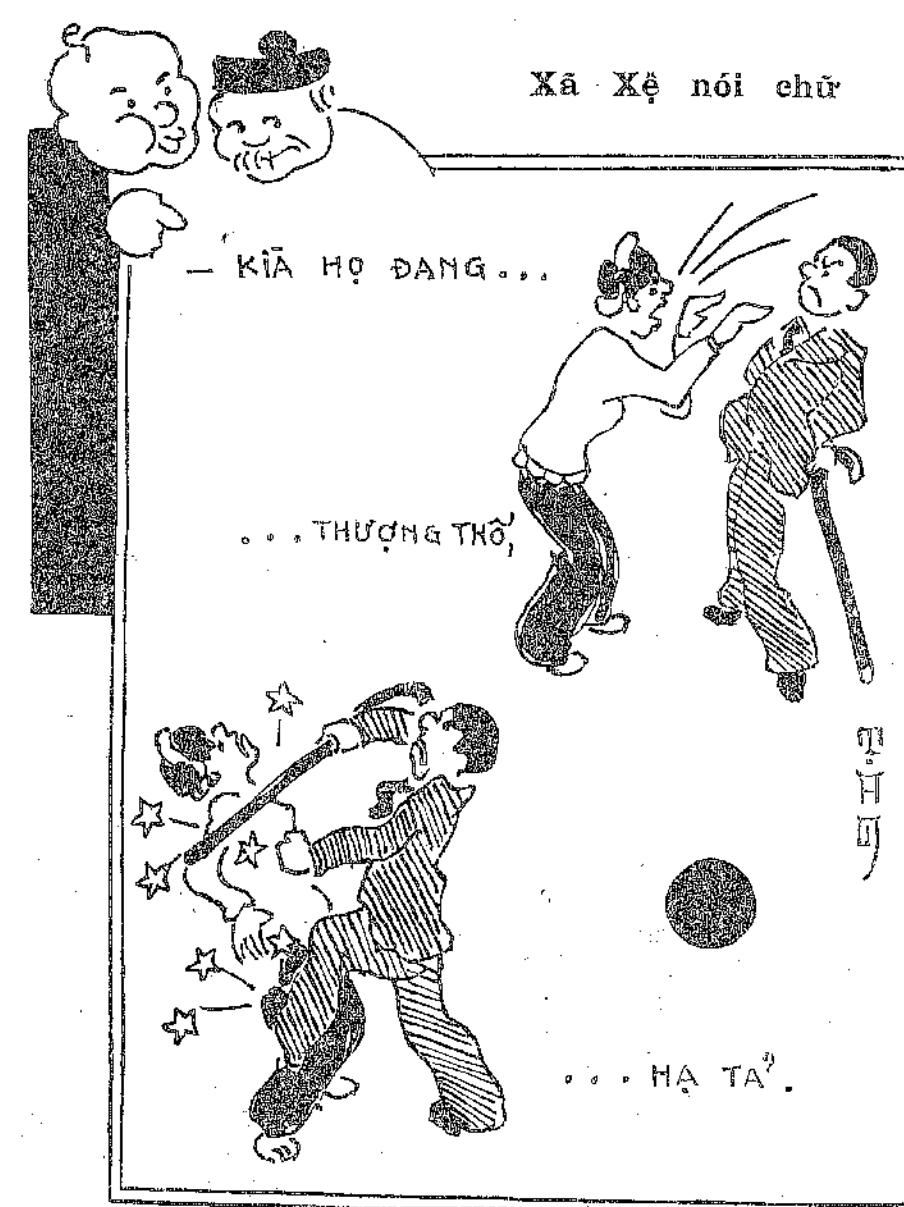

Sau kỳ gặp gỡ ấy, vỗ lời thề, cậu cắt cánh đì, lại gioc ngang như cũ — còn cô, cô ở lại ủ-é mang cái khối tình nó một ngày một nặng. Rồi tối khai hoa, nếu còn nhớ nhung người một bóng, bên trời, thi cô vun đầm tr匡 tại cho đàn con san này được cùng nhau sống thắc. Nếu cô còn căm hờn lòng ai đơn bạc, thi cô đẻ vãi đê vung, chẳng doi hoài chí tới những cái « cửa thura, cửa thura » ấy nữa.

Cho hay chưởng sáng, vợ sáng, đê ra con chẳng đến nỗi lối tăm. Nên đom-dóm sáng từ khi còn là trứng, sáng từ lúc nở ra sáu, sáng đến thủa ăn mình dưới đất tránh những cơn gió bắc, mưa dầm, lại sáng đến tận sang hè, san khi đã đủ hình dạng, rồi sáng mãi tới ngày đổi kiếp.

(Hình vẽ C)

Chàng thứ XIII

DẠN BÀ ĐẸP TÂN
THỜI AI CŨNG
DÙNG KEM.
PHÂN SÁP
VÀ PHÒNG
TOKALON

AGENTS MARON
ROCHAT ET C° 45

B° GAMBETTA

HANOI

MAISON TOKALON
PARIS. SOCIÉTÉ
ASIE AFRIQUE
3 RUE RICHER
PARIS

Luyện

KÝ SAU
SỐ ĐẶC BIỆT
Phụ bản [của N. Lát Tường]

Y-SI TRẦN-VĂN-SANG
78, phố Hàng Giấy — Hanoi
Trước cửa chợ Đồng-xanh trong sòng
người ta mua là mèo mèo lùa thứ nhất:
PHÒNG THẨM BỆNH
chữa bùi mèo bệnh
Chữa chữa bệnh phong lúu và đau mắt
Chữa mèo chóng khỏi!
Không tốn kém mấy.

SAM NHUNG BỒ THẬN LẠC LONG

Trix thận hú, đau lưng mỏi gối, đại tiện
táo, tiểu tiện đục, mất quang tái, tình
leông tĩnh lạnh, nhập phòng không mạnh,
kém huyết hiến con. Sam khi khỏi bệnh
tinh, khí hổng nhiều chỗ về bộ phận sinh
lạc, đều nên uống ngay thử thuốc Sam
Nhung Bồ Thận của hiệu Lạc-Long sẽ bồi
sức lại rất mạnh.

Mỗi lọ giá 1 \$00 — 12 lọ giá 10 \$00

Ở xa gửi thư và Mandat về cho
Mr. Nguyễn - xuân - Dương, viện thuốc
Lạc-Long, số 1, phố Hàng Ngang, Hanoi

AT ĐỘC PHONG-HÓA

TẤT PHẢI MUA SÁCH NÀY

1. — NGƯỜI TRẢ THỦ Trịnh-thẩm tiều
thuyết 4 cuộn 1 bộ, mỗi cuộn 3 xu.
2. — THẮT-KIỀM THẬP-TAM-HIỆP
(chứa hiệp tiều thuyết) mỗi cuốn 16 trang
2 xu.

3. — ĐÔNG-CHU LIỆT-QUỐC Hay hòn
Tâm-Quốc, vì có Quản-Trọng, Từ-Đại v.v.
16 trang 1 xu. Hai bộ Thắt-Niệm và Đông-
Chu này bán chiên-hàng 1 xu cho đến trên
bộ và tuân lề ra mày lần rất nhanh (Vì
nhà in LẤY RẤT ĐẸP, RẤT RỎ, RẤT
NHANH).

4. — Y-HỌC TÙNG-THỦ số 7 6\$50 (còn
ba cuốn nữa trên bộ).

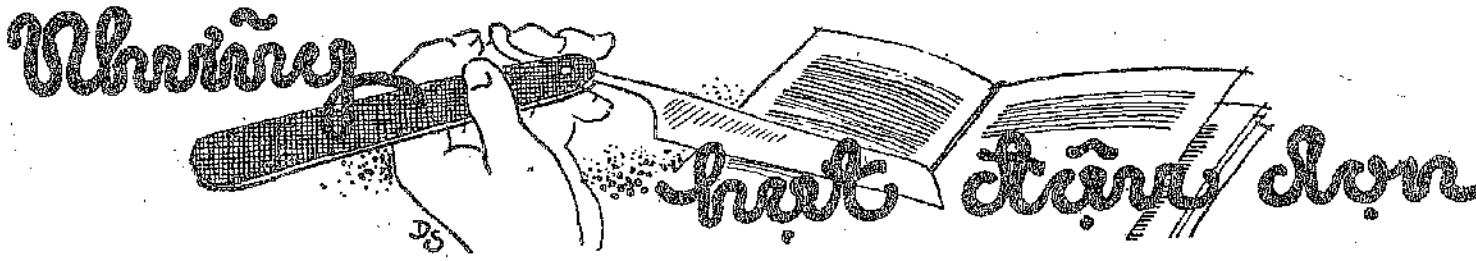
Bộ sách dạy làm thuốc này cam-doan
đã có giá trị nhất.

Bản do Nhà in Mỹ-Huân
NHẤT-NAM THU HOA QUÂN O. H.
204, Hàng gai Hanoi in và bán
(xa xiêm trước cửa)

KÝ SAU

SÔNG LẠM, CÁT TRẮNG

Phụ bản in năm mươi

Không phải trộn

Ngô-báo số 2058, bài «Văn
đề Thái-bình-dương»:

... Một là làm chúa Viễn-
đông, hai là bị dè bẹp, nước
Nhật phải trộn lấy một điều
trong hai điều ấy...

Trộn làm chúa Viễn-dông
thì được, chứ trộn bị dè bẹp
thì nước Nhật chẳng dại gì.
Mà dâ đến lúc bị dè bẹp, thì
dẫu có muốn không trộn
cũng không được!

văn chương thì nó là hai cái
thanh âm hùng thú, còn nói
theo kiều lao-dong thì nó là
cái hơi thở ngon lành...

Nhung mà nói theo kiều
người thường, nghĩa là
không lầm truyện, thì nghĩ
hè nó là... nghĩ hè.

Muông thú gì mà ở trên
cành cây, lại riu rít, lại gọi
nhau về tổ? Thịt cá giả cứ
nói bắn ngay là những con
chim có phải tiện không?

dông một mình. 2 Sách dạy
nói tiếng tây một mình.

Nếu học tiếng Quảng
đông và tiếng tây để nói một
mình, thì thật vô ích: mình
nói cho mình nghe, nói tiếng
annam cũng dù lầm rồi.

Cũng trong bài ấy:

... Kia những muông thú
kia đang cùng vợ con đoán
tụ, cất tiếng hót vang lừng...

Hàn tác giả đã được nghe
con hổ hót bên tai mấy lần,
thành ra bây giờ đăng tri-

Khó tin

Sao mai số 26, truyện «Lời
xưa»:

Giao dan đón, buồn tủi...
chẳng khác gì một kẻ tội nhân
trong mong đến giờ hành
hình cho linh hồn được tiêu
diêu thong thả.

Kẻ tội nhân có điều trông
mong thực, nhưng bần
trông mong được... ra tù.
Còn điều mong là lùng kia,
xin nhường trả lại tác giả
để linh hồn ông ta sớm
được tiêu diêu và cả ông ấy
cũng tiêu diêu nốt!

Làm

Cũng trong bài ấy:

... Các trường tư, trường
công, lần lượt đóng cửa cho
thầy trò về nghỉ: bối trường.

Trường đóng cửa nghỉ,
nghĩa là đóng rồi lại mở —
còn trường bối là trường
cũng đóng cửa, nhưng đóng
rồi không mở ra nữa. Có
vậy mà cũng không biết.

Con vật lạ

Binh dân văn tập, «Quảng
đời tự do»:

... Vùng kim-ô đã gác đầu
non, cổ thỏ những ánh nắng
cuối cùng vàng nhạt...

Mặt trời đã thở ra ánh
nắng thì chắc là mặt trăng
phải hít ánh nắng của mặt
trời.

Cách thử lá

Tiếng-dân số 708, «Gia-
đinh phải nên chỉnh đốn»:

... Đầu ai nói quốc gia xã
hội gì giặc lòng, cũng chưa
tia hàn văn dè gia-dinh ra
được (độc giả thử rõ sau ôt,
tất nhận lời nói trên là gay
thật).

Đọc giả rõ sau ôt (gay)
chỉ thấy tóc, mà tóc ấy lại
đứng lên vì sợ hãi câu văn
bí hiểm ấy!

Chẳng cần học (Ba Hoa nhật)

Tiêu thuyết thứ bảy, số 6
«Tín đức thư xã»:

I. Sách dạy nói tiếng Quang

Ngbịch tinh

Binh dân văn tập: «Quảng
đời tự do»:

... Bồng chàng cắt tiếng
lanh lanh hát, như muốn
đem bầu tâm sự mà tươi vào
quảng rặng u-uất...

Thế thì quảng rặng đó đã
u-uất lại càng u-uất thêm
mất còn gì!

Nhát dao Cao

HỘP TỰ

Ô. B. K. Thắng.— Thanh-
hoa. Đã nhận được.

Cô Mai-Hương.— Thira cô,
ai dự cũng được. Còn những
câu hỏi khác xin miễn trả lời
cô cứ đọc lại thế là sẽ rõ.

Ô. N. D. Toại.— Vàng, dè
xin gửi báo biếu. Ông làm ơn
gửi trả lại lá phiếu hay ông
đem sé đi cũng được.

Ô. DUYCM.— Vàng, nếu
đang được.

O. D. M. H.— Huế.— Tôi
tại ông.

Ô. N. V. C.— Xin ông cho
biết rõ hơn chút nữa.

Ô. P. N. L.— Tất phải như
thể chỉ trừ khi nào khóc thôi.

Ô. N. T. M.— Vàng, ông cũ
viết thư hỏi.

Ô. T. M. Q.— Đã, gửi rồi —
Đã tạ tẩm lồng quý hóa như
vàng của ông.

Ô.N.V. Thịnh. Moncay—
Đã nhận được ngân phiếu
cám ơn.

Liên và Minh ở trong vườn Bách-thú — Các bạn tim bột.

HIEU THUOC TÂY HÀNG GAI

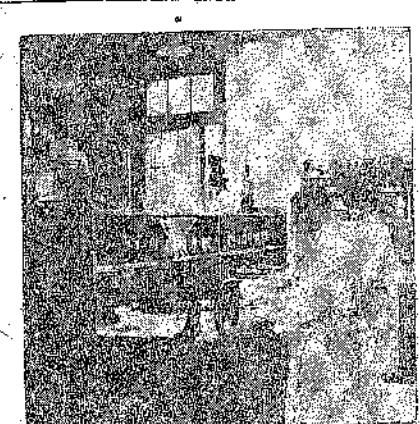
Pharmacie de Hanoi, 13 Rue du Chanvre Hanoi

ĐÀNG-MỘNG-GIÁC và NGUYỄN-HẠC-HẢI, Bảo-chẽ hạng nhất trường Đại-học Paris

Chính chủ nhận tiếp khách và trông nom chế các đơn thuốc cần thận.

Có bán: Rượu bò Vintonique Alexandra 1\$95 — Phấn rôm Sudoline 0\$40

Sirops Giải khát như grenadine, citron và vân 0\$85

VIEN - DONG - TICH - HOI

HỘI TƯ BẢN SEQUANAISE THÀNH BA-LÈ LẬP NỀN
Công-ty vô danh hùn vốn 4.000.000 phat-lăng
một phần tu đã góp rồi

Hội đặt dưới quyền kiểm-soát của Chính-phủ Toàn-quyền Đông-Pháp
Bảng-hà Hanoi số 419

GIÚP NGƯỜI ĐÈ DÀNH TIỀN

Tổng-cục ở Hanoi — 32, phố Paul Bert — Giấy nói số 892
Sở Quản-ly ở Saigon — 68, Bd. Charnier — Giấy nói số 1098

BẢNG XỔ SỐ HOÀN TIỀN THÁNG JUIN 1934

Mở ngày thứ sáu 29 Juin 1934 tại sở Tổng-cục ở Hanoi, số 32 phố Paul-Bert, do ông Goutelle, kế-toán chayen-môn, chủ-tọa, ông Nguyễn Văn-Khanh và ông Lê-văn-Thu dù tọa, cũng trước mặt quan kiêm-sát của Chính-phủ.

XỔ SỐ	SỐ PHIẾU ĐÃ TRÚNG	TÊN HỌ NGƯỜI CÓ PHIẾU TRÚNG
Lần mở trước trúng: 5.000\$	10954	Lê Trọng-Phu, Kiểm-Sû trong bộ tại Hué có phiếu 200\$, đã góp 3\$ trúng lĩnh về 1.000 \$ 00
	2367	Paul Goyot, 256 phố Galliéni Saigon, đã góp 50\$, trúng lĩnh về 1.000 \$ 00
	3250	1 Nhữngh phiếu này ở Saigon không 3250 hoàn lại vì tiền tháng chưa đóng
	3250	3
Lần mở thứ hai trúng: 1.000 \$	3250	4 Phạm Văn-Đen Cho-lon, phiếu này trúng được lĩnh về 200 \$ 00
	3250	5
	3250	phiếu này trúng được lĩnh về 200 . 00
	7699	Nguyễn Minh-Thúc, Saigon, đã góp 10\$, trúng lĩnh về 500 . 00
	9526	Ôu Thị-Cam, Cho-lon, đã góp 4\$, trúng lĩnh về 200 . 00
	12804	Nguyễn Ngọc-Thúc, Cho-lon, đã góp 2\$, trúng lĩnh về 200 . 00
	15374	Đào Ngọc-Hanh, P. T. T. T. H., đã góp 1\$, trúng lĩnh về 200 . 00
	163	Phiếu này 1.000\$ vốn ở Nam-dinh không được miễn trừ, vì tiền tháng chưa đóng.
	3332	A Phiếu 500 \$ ở Kompongcham. không miễn trừ, vì tiền tháng chưa đóng
	3332	B Phiếu 500 \$ ở Takeo, không được miễn trừ, tiền tháng chưa đóng
Lần mở thứ ba khỏi phải đóng tiền	3600	Bùi Văn-Mat, Thủ Đức, đã góp 4\$ trúng lĩnh phiếu miễn-trù 200\$ có thẻ bán lại ngay 101\$60
	9948	Võ Văn-Nam, Kampot, đã góp 3\$ trúng lĩnh phiếu miễn-trù 200\$ có thẻ bán lại ngay 101 . 20
	12098	Nguyễn Thị-Nha, Nha-trang, đã góp 2\$ trúng lĩnh phiếu miễn trù 200\$ có thẻ bán lại ngay 100 . 80
	17590	Phiếu này chưa lưu hành.

Kỳ mở số sau định vào ngày thứ hai 30 Juillet 1934, tại sở
Quản-ly số 68 phố Charner Saigon.

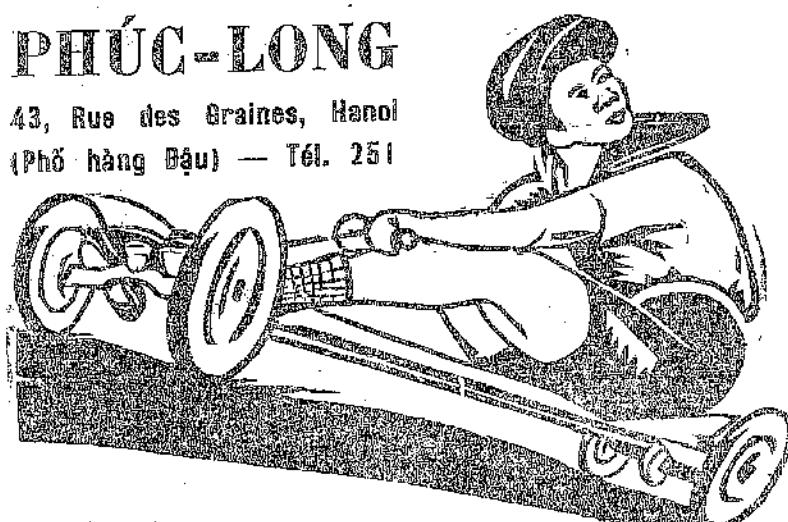
Món tiền hoàn lại về cuộc xổ số to nhất kỳ tháng Juillet định là:

5.000 \$ cho những phiếu 1000 \$ vốn
2.500 \$ 500 \$
1.000 \$ 200 \$

Huân cho trẻ con được khỏe mạnh, bạo giạn, nhanh nhẹn, thì
không có cách gì công hiệu bằng cho dùng AUTOFORT của nhà :

PHÚC-LONG

43, Rue des Graines, Hanoi
(Phố hàng Đầu) — Tél. 251

GIÁ BÁN LÈ LÀ 8\$50 MỘT CHIẾC
SAN BUÔN TỪ 10 CHIẾC GIỚI LÊN CÓ GIÁ RIÊNG

MỘT CÁCH LÀM CHO NGƯỜI MẠNH KHỎE LUÔN

Ăn uống ngọt miếng dễ tiêu, biết đói, tức là trong người mạnh khỏe,
vô bệnh. Năm mươi các ngày thấy trong mình ăn không tiêu, hay là cảm
ợ, đầy hơi, đau tức đau bụng; các ngày nên mua ngay một lô Gastrol 6\$48
ở hiệu thuốc tây VŨ-DÔ-THỦN pha uống một cốc là khỏi ngay. Thuốc
này mới phát minh, hợp với phủ tang người Annam, rất bổ cho hệ tiêu
hóa, chưa được nhiều người khỏi bệnh dạ dày và đau bụng kinh niên.

KIỀU NHÀ BẾP DO TAY NGƯỜI CHUYÊN-NHỆP VẼ

Chúng tôi đã ngoài 16 năm chuyên-nghiệp vẽ kiều nhà. Vì
được lòng tin của các ngài trong ba kỳ, nên chúng tôi
đã lập thêm một sở nữa ở THANH-HÓA. (Xin tham già họ)

TOUT POUR ARCHITECTURE

N H U A N - Ô C

SIÈGE : 168, Rue Lê-Lợi, HANOI (Gần trường Thể-dục)
AGENCE : 68, Avenue Maréchal Joffre, Thành-Hà Nội

CÁC QUÝ-KHÁCH HỎI GHÉ BƯỚC
NƯỚC HOA NGUYỄN CHẤT

HIỆU CON VOI

1 lô, 3 grammes 0\$20, 1 tá 2\$00, 10 tá 18\$00
1 lô, 6 grammes 0.30, 1 tá 3.00, 10 tá 27.00
1 lô, 20 grammes 0.70, 1 tá 7.00, 10 tá 63.00

PHÚC-LỢI, 79, Paul Doumer, Haiphong, bán buôn và bán lẻ.
Đại-Lý: MM. Pham-ha-Huyền 36 Rue Sabourain Saigon — Đồng-Duc 64 Rue des Canonniers Hanoi — Thiên-Thanh phố Khách Nam-dinh — Phúc-Thịnh phố Giac-tung Buôl.

THUỐC TRỊ BA CHUNG BẦU BỤNG

DÀ-DÂY, PHÒNG-TÍCH, KIMH-NIÊN

Bầu tức giữa ngực, lai chói qua sau vai, rót ứa lồn xuống lưng và khát
lòng; ợ hơi lên cổ; có khi ợ cả ra nước chua; có khi ứa quá nôn
cả đờ ứa ra mía; đau như thế gọi là đau dạ dày (đau hao tử).

Đau bụng trên hay bụng dưới, đau rất dữ dội; hổn hển đau trong
tiến thi dữ đau; cách mấy ngày hoặc một tháng đau một lần; đau
như thế gọi là đau bụng kinh niên.

Đau chói chói trong bụng, ngày đau ngày không; ngày muôn ứa, ngày
không ứa, lai lùng thường; sắc mặt vàng vọt hay bằng béo, da
bụng dày bì bích; đau như thế gọi là đau bụng phong-tích.

Ai mắc phải, hãy viết thư kẽ chung bệnh thật rõ, gửi cho bản hiệu
cẽ gửi thuốc bằng cách lnh-hoa giao ngắn.

Thu từ và mandat đâ:
NGUYỄN-NGỌC-AM, ché-kieu: ĐIỀU-NGUYỄN-ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG
121 hàng Bông (cửa quyền) Hanoi

POUDRE STOMACHIQUE DU SAINT ANDRÉ

là thuốc rất thần hiệu chữa các bệnh về dạ - dày.
Chữa được cả chứng đi táo. Không có vị gì độc,
uống lâu không hại, không quen.

ĐÂY MÃY THỰC LÀ THUỐC-TIỀU, UỐNG
BAO GIỜ CŨNG HIỆU NGHIỆM TỨC KHẮC

CÁCH UỐNG: Một hay hai thìa café, hòa vào một
ít nước, uống trước bữa ăn, ai cũng uống được

0\$85 một lọ

Độc quyền bán tại hiệu bào-chè CHASSAGNE
55, Phố Tràng - Tiền, 55 — HANOI